

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 24 (843)

13 – 17 червня
2016 року

e-mail: krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс –
22242

На варті неба України!

Основна увага –
ефективності управління

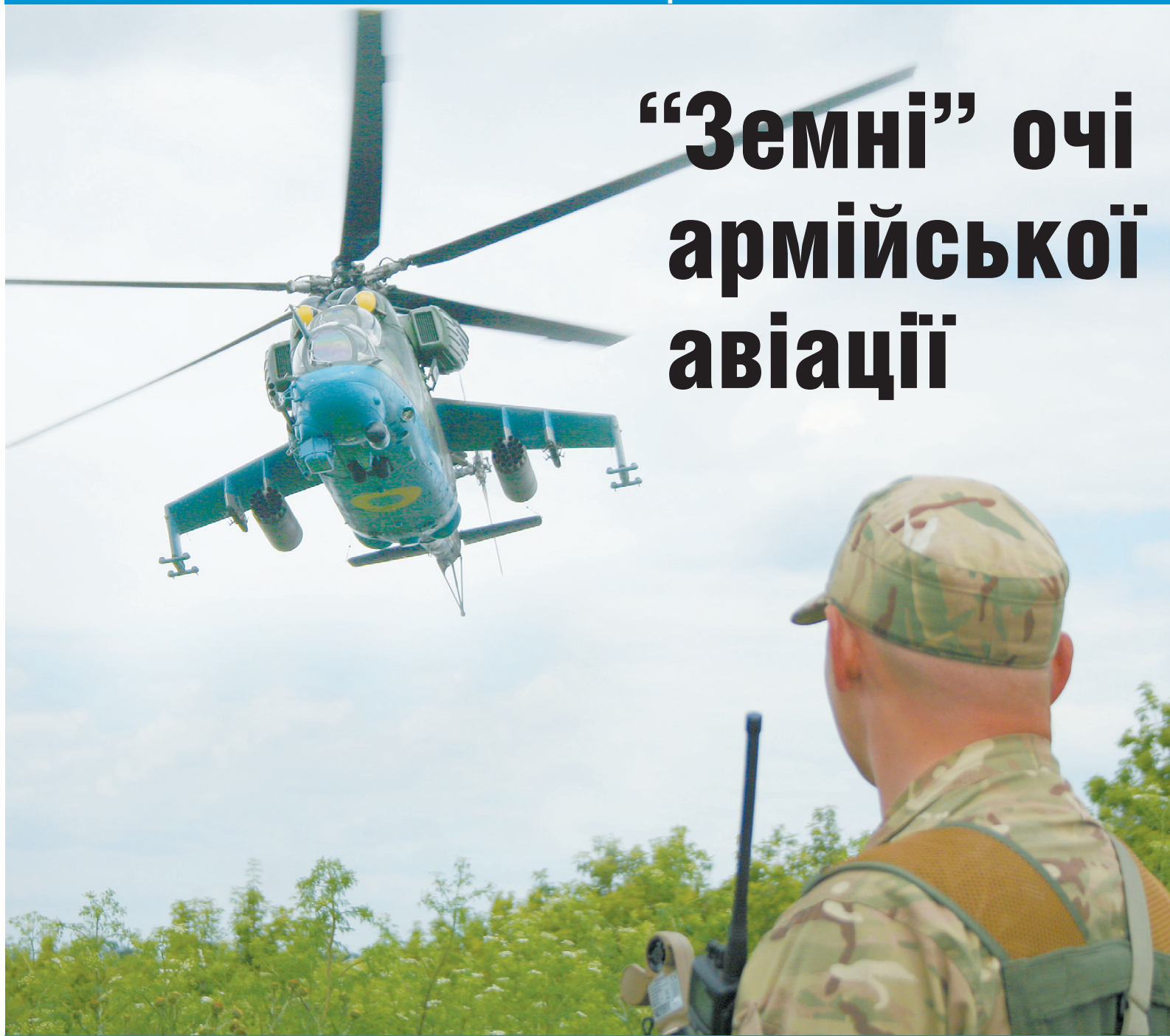
2 стор.

**“Найважче було обирати,
кому першому надавати допомогу**

8 стор.

Ангели не мають парашутів.
Ангели палають в небесах

9 стор.

“Земні” очі армійської авіації

2 стор.

Захисники неба провели тренування чергових сил

Від Львова до Харкова, від Чернігова до Херсону авіатори та землітники, радіотехніки та інші фахівці протиповітряної оборони Повітряних Сил одночасно перевірили свої сили в небі і на землі.

В рамках комплексу заходів із підготовки Збройних Сил до відсічі можливої агресії у військових частинах та підрозділах Повітряного командування “Захід” також проведено тренування чергових сил з протиповітряної оборони.

В процесі тренування вдосконалені навички особового складу чергових бойових обслуг, відпрацьовано порядок організації їх взаємодії та проведено злагодження дій чергових сил за різних умов та обставин. Також вдосконалено порядок організації взаємодії з обміну даними щодо дій повіт-

ряного противника із залученням постів візуального повітряного спостереження.

– Повітряний простір західного регіону під надійною охороною, – заповнив тимчасово виконуючий обов’язки командира Повітряного командування “Захід” генерал-майор Олег Струцінський. – Особовий склад із завданням виявлення умовного повітряного противника впорався. Незважаючи на складні метеоумови, всі навчальні цілі були умовно знищені.

Ірина Баранова. м. Львів.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Він наголосив, що вперше в історії України, відповідно до прийнятих в НАТО принципів, здійснено комплексний огляд сектору безпеки і оборони та ухвалено Стратегічний оборонний бюлетень – дорожню карту нашої оборонної реформи.

Дорожньою картою проведен-

ня реформ передбачено до 2018 року реформувати Міністерство оборони, до 2020 року – Генеральний штаб і Збройні Сили в цілому. А до кінця 2020 року – завершити реформи та досягти максимальної сумісності зі збройними силами Альянсу.

– Важливим фактором для

Міністр оборони України Степан Полторак: “За підтримки НАТО ми приступили до широкомасштабної реформи”

“В основу реформ закладено основоположні принципи НАТО, зокрема здійснення демократичного цивільного контролю за діяльністю відомства”, – повідомив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак під час прес-конференції у Штаб-квартирі НАТО.

практичної підтримки реформ нам необхідний Комплексний пакет допомоги, який дозволить вдосконалити системи управління, зв'язку та автоматизації, логістики та стандартизації, військово-технічного співробітництва, медичної реабілітації військовослужбовців, протидії гібридним загрозам, – зазначив генерал армії України Степан Полторак.

У свою чергу Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг наголосив на важливості реформування української армії.

– НАТО вітає реформи в Україні. Альянс цінує особисті зусилля

в процесі реформування українського оборонного відомства Степана Полторака. Також вітаю прийняття Стратегічного оборонного бюлетеня України, який відповідає стандартам НАТО, комплексний пакет допомоги зміцнить зусилля щодо реформ та укріплення української армії, – зазначив Єнс Столтенберг.

Міністр оборони України підкреслив, що Комплексний пакет допомоги дозволить Україні втілити в життя заплановані реформи та зміцнити Збройні Сили.

– Важливо, що сьогодні був погоджений цей пакет, для успішності реформи ця допомога нам

дуже потрібна. Ми в Україні переусвідомилися в необхідності реформ, загрози є небезпечними, часу мало, права на помилки немає! – наголосив генерал армії України Степан Полторак та висловив сподівання, що на майбутньому самміті будуть прийняті рішення, які вплинуть на безпеку у регіоні.

– Ми будемо рухатися до головної мети – суверенітету та недоторканості нашої держави. Дякую за розуміння і співпрацю. Україна буде сильною і незалежною! – зазначив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

Основна увага – ефективності управління

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко разом із групою офіцерів Генерального штабу та Командування Сухопутних військ України, який відбувся на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки та Широколанівському полігоні.

До бригадних тактичних навчань із бойовою стрільбою військові частини, виведені із району проведення АТО для вдосконалення бойових спроможностей, готувались упродовж декількох місяців. На полігонах підрозділи бригад пройшли повний цикл бойового злагодження і підготовки з урахуванням досвіду протистояння гібридним формам агресії.

Під час навчання особовий склад діяв в умовах тактичної обстановки, яка динамічно змінювалась. Завдання, які ставились перед командуванням та підрозділами бригад, мали комбінований характер: дії у обороні та наступі, застосування різних видів артилерії, засобів протиповітряної оборони тощо. Одним із важливих завдань у ході

навчання було відпрацювання взаємодії механізованих підрозділів з іншими видами та родами військ. Зокрема, вводні стосувались спільних дій наземних сил, підрозділів армійської авіації та Повітряних Сил ЗС України, взаємодії піхоти та артилерії під час відпрацювання завдань на єдиному оперативному-тактичному фоні.

Начальник Генерального штабу відзначив, що під час нарощування обстановки практику здобувають не лише військовослужбовці, які перебувають безпосередньо у бойових порядках, але й апарат керівництва навчанням. Це дієва форма підготовки офіцерів, у тому числі й вищої ланки до самостійного прийняття рішень та управління військами, яка надає можливість більш якісно та ефективно застосовувати підрозділи під час бойових завдань.

Крім того, генерал армії України Віктор Муженко наголосив, що у проведенні тактичних навчань командирам не варто розраховувати лише на відпрацювання дій за сценарієм. У реальному бою такого не відбувається, тому потрібне тактичне розуміння можливостей підрозділу і, відповідно, творчий та ефективний підхід до прийняття рішень. Зокрема, під час завершального етапу бойового злагодження механізованих бригад чимало вказівок командирам надавалось не за сценарієм. Кожен із них приймав рішення і діяв за обстановкою. До при-

кладу, для підрозділів бригад чимало раптових вводних стосувались маневреності дій. Начальник Генерального штабу зауважив, що увага до виконання маневрів та мобільності підрозділів надають можливість ефективніше застосовувати наявні сили і засоби в різних районах і рубежах.

– Загальна оцінка дій і вишкілу особового складу та командування бригад позитивна, – зазначив генерал армії України Віктор Муженко. – Оскільки процес бойової підготовки підрозділів Збройних Сил України відбувається безперервно, в процесі з'являються нові форми і методи застосування наших підрозділів. Основна увага звертається на ефективність командування підрозділами, оперативність, взаємодію видів і родів військ та застосування ними озброєння і техніки. До того ж, більшість військовослужбовців – це люди з реальним бойовим досвідом.

Говорячи про плани бойового навчання військ, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України підкреслив, що у контексті підготовки враховуються загрози сьогодення. Зокрема, розміщення військ країни-агресора навколо кордонів України. Він також зазначив, що з минулого року до цього часу проведено близько двох десятків тактичних навчань бригадного рівня та близько шести десятків батальйонних тактичних навчань. Зважаючи на те, що керівництво оперативних командувань та ме-

ханізованих бригад досягло відповідного методичного рівня у підготовці підрозділів, цей процес організовується комплексно.

Разом із питаннями бойового застосування військ об'єднуються елементи бойового та технічного забезпечення. У 2016 році не лише передбачені кошти для проведення заходів бойової підготовки військ, але й продовжується процес модернізації озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

Стосовно розвитку інфраструктури військових полігонів Головнокомандувач ЗС України зазначив, що на таких полігонах як “Широкий лан”, МЦМБ на Львівщині та інших військових об'єктах, які використовуватимуться для тренування особового складу, продовжиться розвиток інфраструктури до рівня, який не поступатиметься аналогічним об'єктам армій європейських країн.

Інструктори Збройних сил Великої Британії навчають українських військових

На Вінниччині триває курс підготовки визначеного особового складу підрозділів Збройних Сил України за стандартами НАТО. Навчають українських військовослужбовців інструктори збройних сил Великої Британії.

Зокрема, на базі бригади транспортної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України британські військові проводять курс підготовки з польової медицини та поводження з вибухонебезпечними пристроями, до якого залучено медичний персонал підрозділу аеромедичної евакуації Збройних Сил України, льотний та інженерно-технічний склад частини. Одночасно на навчальному полігоні британські експерти навчають фахівців пошуково-рятувального забезпечення польотів авіації, парашутно-десантної служби та екіпажів Повітряних Сил ЗС України

питань виживання в умовах автономного існування на місцевості.

Навчання українських військовослужбовців триватиме до 18 червня. До цього часу британські інструктори проведуть низку як теоретичних, так і практичних занять відповідно до навчальних програм Курсів. Військові льотчики, до прикладу, навчаються об-

стежувати поранених бійців, надавати першу медичну допомогу та готувати їх до евакуації, виявляти вибухонебезпечні предмети, позначати потенційно небезпечні точки та ділянки на маршруті слідування. Водночас спеціалісти пошуково-ря-

тувального забезпечення опануватимуть методики виживання у відповідності до стандартів, які загальноприйняті в країнах-членах НАТО. Це і надання медичної допомоги з використанням підручних засобів і орієнтування на місцевості, і облаштування укриттів, і розведення багаття тощо.

– Подібні Курси підготовки за участю британських інструкторів у Повітряних Силах ми проводимо вперше, втім маю надію, що така співпраця з нашими британ-

ськими колегами продовжиться і надалі, – зауважив начальник групи процесу планування та оцінки сил управління бойової підготовки Командування Повітряних Сил ЗС України підполковник В'ячеслав Гріценко. – Згідно зі стандартами НАТО, які висуваються до підрозділів повітряних сил країн-членів НАТО, в тому числі і для партнерів, особовий склад яких, можливо, буде залучатися до участі в безпекових операціях під егідою Альянсу, військово-службовці

повинні володіти відповідними навичками, в тому числі у питаннях польової медицини, і вибухонебезпечних пристроїв. Власне, на питаннях професійного зростання наших військовослужбовців і спрямовані дані Курси підготовки, – додав офіцер.

На завершення Курсів підготовки українські військові складатимуть заліки та отримають сертифікати відповідного звання.

Сергій Фурдик. м. Вінниця.

Петро Порошенко: “Завдяки набутому досвіду маємо спрогнозувати подальші кроки агресора”

Президент України Петро Порошенко взяв участь у роботі науково-практичної конференції “Уроки гібридної війни: воєнні аспекти”, яка проходить у Генеральному штабі Збройних Сил України.

“Адекватно реагуючи на дії агресора, ми повинні узагальнити вже набутий нами досвід і спрогнозувати подальші дії Російської Федерації щодо нашої держави. Постійно повинен вестися пошук ефективних стратегій захисту від „гібридних загроз“. Мають вивчатися уроки цієї війни, тестуватися і підтверджуватися відповідні концепції протидії, покращуватися національні спроможності і взаємосумісність з НАТО”, – сказав Глава держави.

За його словами, ще до того, як Україна стане членом НАТО, вона повинна мати наявну армію. “Ми повинні визначити та забезпечити неухильне дотримання єдиних для всіх силових структур правових та технічних вимог до розробки та прийняття на озброєння техніки і майна з урахуванням стандартів армій країн НАТО”, – додав він.

Петро Порошенко зауважив, що сьогоднішня війна проти нас розгорнута не лише на сході країни – вона триває на всіх можливих напрямках. “Це не лише наступ і агресія на наших кордонах. Це ще й активна інформаційна та пропагандистська війна для того, щоб посягти розбрат, розчарування, пригнічення всередині України, обстрілюючи нашу державу, її керівництво, військо і народ. Ворог намагається перенести зусилля на дестабілізацію внутрішньої ситуації в

Україні”, – наголосив Президент.

У контексті економічної агресії він нагадав про майже повне закриття експорту українських товарів на російський ринок. “Бажання Москви удушити нас економічно можна виміряти статистично. На початку десятиліття понад 30% українського експорту йшло на російський ринок, а в першому кварталі поточного року його частка склала 8,5% з тенденцією до подальшого зниження”, – повідомив Президент та додав, що “коли такий ринок невмотивовано закривається, це – глибокий шок для економіки і удар по добробуту людей, які на той ринок працювали”. “Ми не впали на коліна,

а вистояли лише завдяки тим можливостям, які дала нам Угода про асоціацію з Європейським Союзом”, – наголосив Петро Порошенко.

На переконання Глави держави, задля врегулювання ситуації недостатньо лише військового, дипломатичного, економічного чи будь-якого іншого окремого підходу. “Розв’язана проти нашої держави гібридна війна вимагає від нас продовжувати застосовувати асиметричне комплексне реагування на загрози. Оборона від гібридної агресії теж має бути гібридною”, – зауважив Петро Порошенко. У цьому контексті, як наголосив Президент, важливою є жорстка, акти-

вна оборона, яка позбавляє сенсу наступальні дії противника, активна дипломатія, спрямована на забезпечення підтримки України, продовження дії міжнародних санкцій проти агресора.

Глава держави звернув увагу на необхідність вивчення можливостей територіальної оборони держави. “На випадок агресії, питання побудови територіальної оборони з урахуванням досвіду останніх двох років має бути ретельно опрацьовано”, – зазначив Президент. Він також підкреслив необхідність охорони важливих державних об’єктів в глибині нашої території.

“Так само на випадок повномасштабного вторгнення має бути відшліфований план загальної мобілізації та функціонування країни в умовах воєнного стану”, – сказав Президент та додав: “Те, що ми зараз не оголошуємо загальної мобілізації, викликано лише тим, що кампанія з побудови контрактної армії ефективна”.

Президент також висловив переконання, що слід підготувати й інфраструктуру, і відповідну матеріально-технічну базу для того, щоб мати можливість у разі потреби оперативно розгорнути партизанський рух та оптимізувати роботу підприємств оборонно-промислового комплексу держави, забезпечити створення нових потужностей та виробництв, випуск новітніх озброєнь.

Глава держави доручив за підсумками роботи скласти проекти рішень, винести їх на засідання РНБО та передати на розгляд Уряду. “Захист держави – не лише завдання Президента та Генштабу, а й кожного громадянина України”, – резюмував Президент.

Верховна Рада схвалила створення Сил спеціальних операцій

16 червня Верховна Рада України прийняла Закон “Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони”. За відповідне рішення проголосували 256 народних депутатів України. Документ був внесений в Парламент Кабінетом міністрів і спрямований на посилення обороноздатності України.

Законодавчим актом упорядковано систему органів військового управління Збройних Сил України, правові засади їх організації, керівництва та управління ними, уточнено правові засади діяльності військового командування, функцій та завдань органів військового управління.

Законом, зокрема, включено до військового командування Об’єднаний оперативний штаб як орган управління міжвидовими та міжвідомчими угрупованнями військ (сил), командування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України та командування Високомобільних десантних військ Збройних Сил України. Крім того, ці органи включаються до структури Збройних Сил України.

Відповідні зміни внесені до законів України “Про оборону України” та “Про Збройні Сили України”.

Законом також внесено зміни до Закону “Про правовий режим воєнного стану”,

де у статті 3 до військового командування, якому надається право разом із органами виконавчої влади, військовими адміністраціями, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати заходи правового режиму воєнного стану включаються оперативний штаб Збройних Сил України, як орган управління міжвидовими та міжвідомчими угруповання військ (сил); командування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України; командування Високомобільних десантних військ Збройних Сил України.

Закон прийнято з пропозиціями профільного комітету, згідно з якими абзац четвертий пункту 2 частини першої зазначеного проекту Закону викладено в такій редакції: “окремий рід військ – Високомобільні десантні війська Збройних Сил України; окремий рід сил – Сили спеціальних операцій Збройних Сил України”.

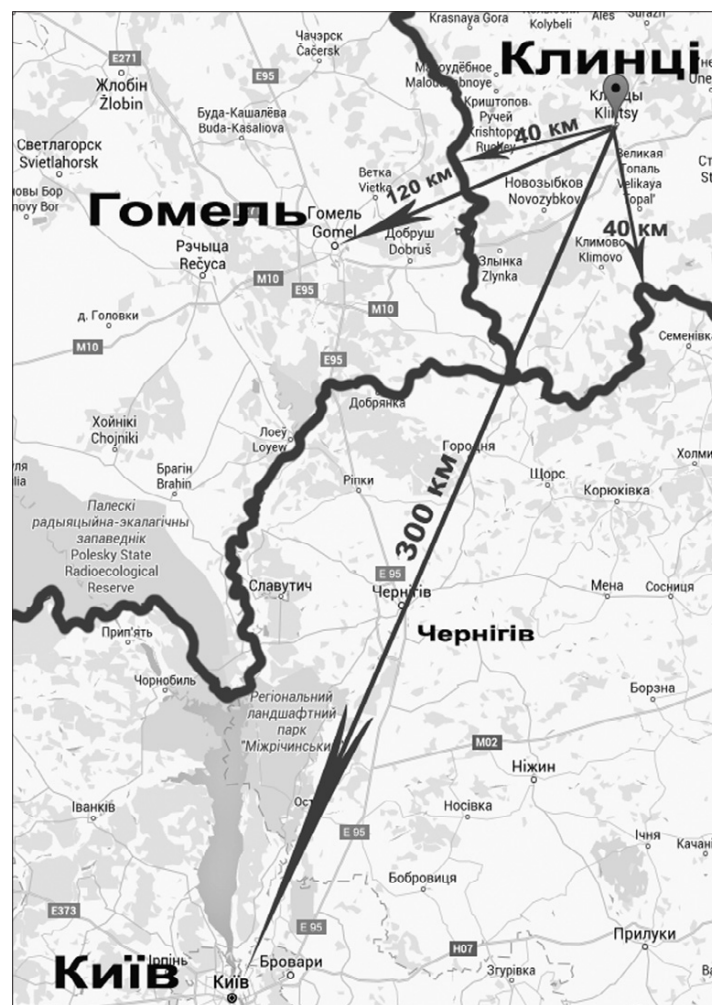
За 40 кілометрів до обох кордонів

Посол Росії у Білорусі Олександр Суриков на прес-конференції відповів на запитання тамтешнього журналіста щодо нової військової бази в Клинцях, Брянської області.

Як кажуть місцеві, та й від соцмереж мало що приховасеш, у Клинцях дислокуватимуться підрозділи 28-ої окремої мотострілкової бригади збройних сил Росії з Уралу. Саме місто в 40 кілометрах від кордону з Білоруссю, така ж відстань і до найближчого українського кордону. 120 кілометрів – до Гомеля, близько 300 км – до Києва.

“Это превентивная мера, никакой агрессии с нашей стороны”, – так сказав Суриков. Також він пояснив білорусам, що Мінськ домовленості заходять в глухий кут, а в Україні знову “преобладают праворадикальные настроения”, ще гірші за Правий сектор. Там ще були такі слова як “сверхрадикализм”, “на Украине начинает опять возобладать точка войны” і т. д. Словом, посол натякнув, що Росія таким чином захищається від радикально налаштованої агресивної України – превентивно.

Відомо, що російські офіцери згаданої бригади отримали певний бойовий досвід у ряді кампаній: від Другої чеченської і Цхинвалі до Сирії. Військові 28-ої мотострілкової бригади були помічені у бойових діях на Донбасі – фото звідти вони не раз демонстрували у соціальних мережах. Думки експертів з цього приводу при-

лизо однакові, а найпопулярніша – вплинути таким чином на білоруського президента, який останнім часом дедалі частіше озирється на Захід.

Юрій Ігнат.
“Крила України”.

Висока оцінка українським миротворцям

Керівництво Місії ООН у Республіці Ліберія високо оцінило роботу льотчиків 56-го окремого вертолітного загону. Напередодні завершення терміну перебування на африканському континенті українські авіатори 21-ї ротації зустрілися із заступником командувача силами бригадним генералом Аліфом Аттіа. Генерал відзначив професіоналізм наших військових та подякував їм за роботу.

“Український авіаційний підрозділ завжди відповідально підходить до своїх обов’язків. Я хотів би подякувати особовому складу 56-го ОВЗ та зауважити, що без них взагалі чимало задач тут, у Ліберії, було б неможливо виконати”, – зазначив бригадний генерал Аліф Аттіа.

Військовослужбовці 56-го ОВЗ 21-ї ротації уже рік виконують завдання у Ліберії. За цей період авіатори провели близько двох тисяч годин у небі, перевезли майже три з половиною тисячі пасажирів та понад дев’яносто тонн вантажу. Також регулярно здійснюється патрулювання ділянок місцевості та обліт майданчиків для посадки. Окрім цього національний контингент взяв

участь у ряді спільних тренувань як із колегами з інших миротворчих підрозділів, так і з представниками місцевих силових структур. Через декілька днів миротворці повернуться на Батьківщину, а їм на зміну заступлять колеги з 22-ї ротації.

Павло Ковальчук.

Відлік почався

22-а ротація військовослужбовців 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України місії ООН у Республіці Ліберія

11 червня з міжнародного аеропорту Львів відправлено українських військовослужбовців для виконання миротворчої місії за мандатом ООН на західне узбережжя африканського континенту – в Республіку Ліберія.

Перед відльотом українських воїнів проводжали рідні та близькі, друзі та товариші по зброї. Після прибуття контингенту в Африку, паралельно з виконанням ми-

– Під час підготовки до ротації ми врахували накопичений роками досвід виконання миротворчих завдань в Африці. Це стосувалося як льотного складу, так і фахівців наземних служб, – наголосив командир 56-го овз полковник Руслан Розенберг. – Особливостями цієї ротації є той факт, що за роки присутності місії ООН ситуація в регіоні значно стабілізувалась. Штаб Місії після детального аналізу прийняв рішення щодо зменшення чисельності міжнародних миротвор-

роторних завдань відбувається процедура прийому та передачі озброєння, техніки та повноважень між українськими миротворчими підрозділами. До цієї проце-

дури залучаються підрозділи, за якими закріплене військове майно, зброя та техніка. Лівава ж частка контингенту попередньої, 21-ї ротації повернулася додому.

чих контингентів, а подекуди і взагалі їх виведення. Це стосується і нашого, українського контингенту. На даний час ми продовжуємо виконувати всі покладені на нас обов’язки, хоча кількісно загін суттєво скоротився порівняно з попередніми роками.

Слід також нагадати, що особовий склад загону проходив підготовку на базі 16-ї окремої бригади армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України. В рамках проведення заходів бойового злагодження відпрацьовувалися найрізноманітніші завдання, які можуть виникнути при виконанні миротворчої місії.

Олександр Олехнович.
“Крила України”. Фото автора.

“Земні” очі армійської авіації

На одному з полігонів у зоні АТО ОТУ “Маріуполь” відбулися чергові навчання зведеної групи бойового управління авіаційних навідників. Група навідників по чергово виконувала вправи з керування діями вертольотів Мі-24 під керівництвом досвідченого інструктора, який має досвід бойових дій.

Навчання продемонстрували, що в армійській авіації вже існує певний відсоток відмінно підготовлених фахівців, які можуть здійснити ефективне керування як поодинокими вертольотами так і розведеною парою бортів.

Про цей важливий для авіації фах розповідає підполковник Микола К.

– Ця складна і гостро необхідна під час бойових дій спеціальність була свого часу дещо забута, багато посад скорочено, і фахівці високого класу просто пішли на пенсію. Від роботи авіаційного навідника, від його інтуїції та професіоналізму залежить ефективність використання авіації. Адже, пролітаючи на великій швидкості, пілот має побачити завчасно озвучені орієнтири та чітко “прив’язатися до місцевості” в динаміці, щоб точно виконати завдання. Для авіаційного навідника важливо бачити характерні орієнтири – дерева, башти, водні об’єкти, які також чітко може побачити пілот. Адже не всі виразні об’єкти на землі можуть бути помітні та привертати увагу льотчиків. Для цього

потрібні час і досвід.

В минулому льотчик та керівник польотів, офіцер розуміє, як це – “бачити очима вертольота”. Раніше він пройшов спеціальну підготовку з американцями в Іраку та один з небагатьох в Україні отримав допуск на управління діями коаліційної авіації в регіоні.

Зараз підполковник використовує набутий раніше досвід та ділиться їм з колегами під час навчань.

– Попереду великий шлях тренувань та вишколу, адже навідники мають звикнути до чіткого і зрозумілого радіообміну, напрацювати звичку “ловити ефір”, вдосконалити навички розвідника.

Він має непомітно пройти з групою в заданий сектор, віддати чіткі команди та надати стислу інформацію про цілі, супроводити роботу авіаційної групи та відійти на позиції неушкодженим. На мою думку, не може будь-який сержант за одну мить стати авіаційним навідником. В такій блискучій справі, як використання авіації, точність – запорука успіху, а втрата коштовних секунд на зайві орієнтування та пояснення – провал операції.

– У складі групи наведення ми періодично виїжджаємо в бригади

та створюємо певну карту опорних орієнтирів. – зазначає офіцер. – Необхідно визначити курси та напрямки ефективної дії авіації, скласти попередні плани перельоту, щоб під час бойових дій максимально забезпечити пілотів первинними даними по заданій території. Подібні практичні заняття та навчання триватимуть і надалі, ускладнюючи рівень завдання, а залучати до них планується більш різноманітну техніку та нові групи авіаційних навідників.

Марина Добровольська.
“Крила України”.

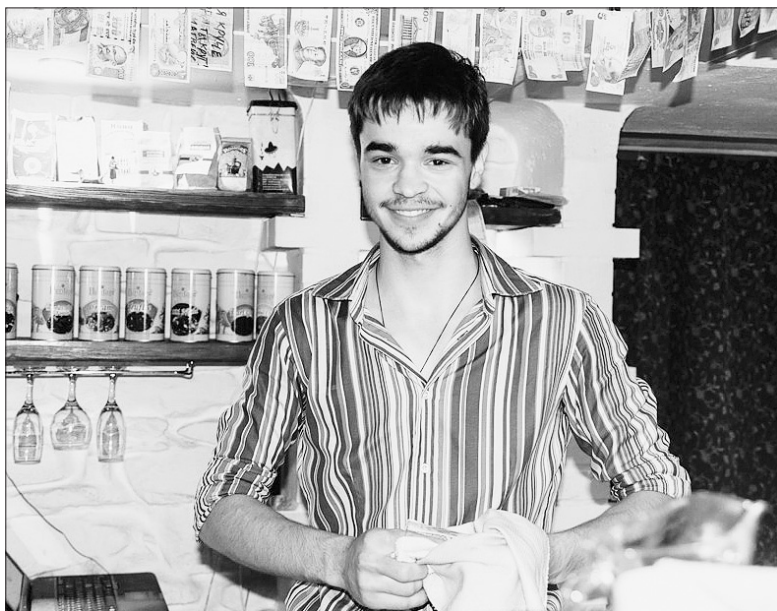
“Зроблю усе, щоб мій Донецьк знову став українським”

Вихід є завжди. На власному прикладі це демонструє Богдан Чабан, молодий підприємець із Донецька. За останні два роки він зробив просто неможливе. В двадцять років пішов воювати за рідне місто, хоч і мав можливість будувати життя в іншому, мирному і красивому. Повернувся живим з війни, виграв грант для переселенців і відновив культовий донецький заклад “Хата-читальня” у Маріуполі. Богдан втратив рідний дім, звичний побут, отримав шанс кардинально змінити життя і не втратив його.

– Півтора роки ви прослужили на фронті. Із чого усе почалося?

– В місті панувала анархія, абсолютно невідомі люди, які незрозуміло звідки з’явились, окупували його. 12 березня ми з друзями намагалися зняти прапор Росії з центральної площі і нас затримали, всю ніч тримали в підвалі Ворошиловського відділу міліції, назвавши нас провокаторами. 13 березня на мирному мітингу зарізали нашого друга Діму Чернявського.

Саме в цей день для мене і почалась війна. Наступного дня я йшов по Донецьку поряд із українськими прапорами і кричав “Слава

вирішувати справи з переселенцями?

– Коли тебе виводять із зони комфорту – це великий шанс змінити своє життя. Є багато прикладів, окрім мене, коли переселенці, починаючи з нуля, зробили нові проекти, бізнес, почали ставитися по-іншому до життя, до цінностей. А держава повинна створювати можливості, які допоможуть такі проекти реалізувати.

– Вам вдалось отримати грант для переселенців на 100 тисяч гривень і відкрити унікальне просвітницьке кафе в Маріуполі. Невже вистачило коштів?

– Якщо ти бізнесмен, то це великі кошти, а якщо ти людина, яка починає життя з абсолютного нуля, то цього достатньо. Але при цьому я вкладаю весь свій час, всю

Україні”. Я вже приховував своє обличчя. Ми йшли у відчай, сподіваючись, що вб’ють не всіх. Та дуже швидко ми зрозуміли, що маханці прапорами, нічого не доб’ємось. Я записався у добровільний батальйон. До цього я в армії не служив і ніде не воював.

– А, якщо взяти географію бойових дій, то ви у яких точках побували?

– В складі добровільного батальйону брав участь в зачистці Пісків у свій час, і в штурмі Іловайська. Нам вдалось вискочити з Іловайська буквально за мить до його закриття. Перший серйозний бій був саме у Пісках. На підготовку до виконання бойових завдань у нас було зовсім небагато часу. Ми майже добу їхали до Тоненького, потім пішли штурмувати Піски, не розуміючи, що на нас там чекає. Це був складний бій, але вдалось пройти його без втрат. До речі, значна частина моїх братів по зброї зараз пішли служити в Збройні Сили України чи в СБУ.

– Що було найскладнішим?

– Важко було спочатку перебороти страх. Потім в якийсь момент він переродився в адреналін. І починаєш жити цим адреналіном, щось робити. А потім все перетворюється в роботу і стає звичним. Та найскладнішим моментом, звісно, є втрата побратимів. Я побу-

вав на десятках похоронів.

– Не шкодуєте, що пішли у добровольці?

– Для мене було важливим розуміти, що я зробив усе можливе, щоб війни в моєму рідному місті не

було і усе можливе, щоб вона закінчилась. Зроблю усе, щоб Донецьк знову став українським.

– Перейти до мирного життя було важко?

– Коли прийшов із фронту, спе-

ршу було відчуття ностальгії за війною, і було воно доволі довго. Я не звертався до психологів, але читав багато книг, спогадів ветеранів, і це мені допомогло. Якихось проявів агресії чи жорстокості я не відчував, і депресій жодних не було.

– Чому залишились на Донеччині?

– Це була принципова позиція. Я хотів залишитись на території Донецької області. У мене була відповідальність за цей регіон. Я знав, що зможу бути ефективним, почав займатись громадською діяльністю. В процесі оборони Маріуполя це місто стало для мене ще ріднішим і багато в чому нагадало рідний Донецьк.

– Як, на твою думку, потрібно

свою душу і всі свої сили. Багато що ми з друзями робили своїми руками. Дещо вдалось вивезти з донецького закладу. Вся бібліотека, на жаль, залишилась в Донецьку. Проте, коли ми розмістили в соціальній мережі заклики про допомогу, друзі з усієї країни передали нам для кафе 450 кілограмів книжок.

– Про що мрієте?

– Додому хочеться, в Донецьк, в свою квартиру, в своє кафе. Проїхати до центральної вулиці імені Дмитра Чернявського, подивитись на український прапор на площі Свободи. Тихо і мирно відновлювати рідне місто...

*Спілкувалась Анастасія Олехнович.
“Крила України”.*

ДП “Антонов” став основою української авіабудівної корпорації

Михайло Гвоздьов очолив раду директорів Української авіабудівної корпорації, створеної заради консолідації потужностей літакобудування держави. Фундаментом майбутньої співпраці стане саме ДП “Антонов”, подаючи приклад реформування та налагодження роботи підприємств оборонно-промислового комплексу.

Окрім ДП “Антонов”, до складу корпорації увійшли й інші підприємства-учасники ДК “Укроборонпрому”.

ром”: ДП “Новатор”, ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД”, ДП “Харківське агрегатне конструкторське бюро”, ПАТ Завод “Маяк”, а також ПАТ УКРНДІАТ. Найближчим часом відбудеться суттєве розширення літакобудівного кластера підприємствами будь-якої форми власності, що перетворить українську авіаційну галузь у єдиний потужний механізм із чіткою координацією розвитку та, впровадивши міжнародні стандарти, глибше інтегрує легендарні підприємства у світовий ринок.

На посаді президента ДП “Антонов” Михайла Гвоздьова змінив Олександр Коцюба. Протягом останнього року він займав посаду

першого віце-президента підприємства.

Обидва посадовці спільно працюватимуть над розвитком пріоритетних напрямків авіабудування. Мова насамперед про невідкладні заходи у проектах імпортозаміщення, зокрема у будівництві літака Ан-178, створенні літака Ан-132, розбудові тісних міжнародних зв'язків, що вже нині приносять нові замовлення Україні, розвитку світової мережі сервісних центрів “Антонов”, модернізації існуючого парку повітряних суден, а також приведенні до високих міжнародних стандартів виробничих потужностей та управлінських рішень підприємства.

Українські розробки на “EUROSATORY-2016”

Державний концерн “Укроборонпром” представляє інноваційні розробки українського військово-промислового комплексу на Міжнародній виставці озброєнь, технологій безпеки та засобів захисту “EUROSATORY-2016” у Парижі. Делегацію очолює генеральний директор концерну Роман Романов.

“Українська оборонна промисловість суттєво змінилась за 2 роки, з часу минулої виставки. Ми обрали вектор розвитку на міжнародні стандарти та збільшили виробничі потужності підприємств у десятки разів. До української армії почали надходити сучасні зразки озброєння”, – заявив очільник “Укроборонпрому” Роман Романов.

стосується бронетехніки, протитанкових ракетних комплексів, радіолокаційного обладнання та іншого.

Підприємства “Укроборонпрому” здійснюють суттєву модернізацію існуючої техніки, виготовляють та розробляють нову. За 2 роки концерн здійснив низку випробувань нової бронемашини “Дозор-Б”, адаптував БТР-4 під

ні апарати. Вітчизняні БПЛА, що представлені на міжнародній виставці EUROSATORY, – яскравий приклад прогресу українського ОПК”, – заявив заступник генерального директора із зовнішньоекономічної діяльності концерну Денис Гурак.

Представлені безпілотні літальні апарати є засобом розвідки та високоточного визначення ко-

За його словами, нове озброєння від “Укроборонпрому” вже допомагає військовим в реальних бойових діях на сході країни, також в ньому зацікавлені й міжнародні партнери. Насамперед це

стандарти НАТО, розробив та передав у війська вітчизняні БПЛА.

Вперше на французькій виставці ДК “Укроборонпром” демонструє вітчизняні безпілотні літальні

ордиати цілі, працюють у складі систем керування боєм та управління вогнем артилерії. Вітчизняні БПЛА розвивають швидкість понад 100 км/год, мають тривалість польоту до 12 годин та працюють

на висоті 2 км.

“Укроборонпром” націлений на активний діалог з представниками інших держав, обмін досвідом і технологіями. Це дозволить прискорити програму імпортозаміщення, залучити нових партнерів та завантажити контрактами підприємства “Укроборонпрому”, незадіяні у виробництві на потреби антитерористичної операції на Сході України.

На стенді “Укроборонпрому” представлені макети протитанкових ракетних комплексів, нових зразків бронетанкової техніки і легендарної БМ “Оплот”, автоматичних гармат та мінометів. Також презентовано натурний зразок сучасного бронетранспортеру “Дозор-Б”.

Об’єднана експозиція ДК “Укроборонпром” сформована підприємствами-учасниками Концерну: ДК “Укрспецекспорт”, ДГЗІФ “Укрінмаш”, ДП “Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О. О. Морозова”, ДП “Київський бронетанковий завод”, ДП “Львівський бронетанковий завод”, ДП “Житомирський бронетанковий завод”, ДП “НТК “За-

вод точної механіки”, ДП “КБ “Артилерійське озброєння”, ПАТ “Завод “Маяк”, ДП “Державне Київське конструкторське бюро “Луч”, ДП “Ізюмський приладобудівний завод” та ПАТ “НВО “КЗА ім. Г.І. Петровського”.

Представило свою продукцію армійського призначення і ПАТ “АвтоКрАЗ”. Його автомобілі демонструватимуться відразу на декількох масштабних стендах. Все про перспективні армійські автомобілі КрАЗ можна дізнатися на стендах стратегічного партнера КрАЗу – канадсько-еміратської компанії Streit Group. У партнерстві з цією компанією український виробник – ПАТ “АвтоКрАЗ”, створив низку успішних проектів броньованих машин: Спартан, Кугуар, Шрек, Фіона й Ураган.

“EUROSATORY-2016” – найбільша міжнародна виставка, присвячена питанням безпеки і оборони та пов’язаних з цією сферою передових технологій. “EUROSATORY” проводиться під патронатом міністерства оборони Франції з 1967 року з періодичністю раз на 2 роки.

“Укрінмаш” скорочує витрати завдяки тендерам

З початку року державна фірма “Укрінмаш” завдяки використанню системи електронних закупівель скоротила витрати на 9,4%.

“Використання відкритих онлайн-платформ стало логічним кроком в боротьбі з корупцією. Тепер всі закупівлі відбуваються прозоро та на найбільш вигідних умовах”, – зазначив генеральний директор “Укрінмаш” Сергій Слюсаренко, який очолює фірму наприкінці 2015 року.

За його словами, усі тендерні закупівлі проводяться за допомогою сервісів Smart Tender та ProZorro.

Постачальники, з якими працює “Укрінмаш”, також додатково проходять перевірку як в службі безпеки фірми, так і в держконцерні “Укроборонпром”.

“Всі підприємства перевіряються, щоб не виявилися одноденками”, – підкреслив Сергій Слюсаренко.

Державна госпрозрахункова зовнішньоторговельна фірма “Укрінмаш” – одна з провідних компаній-спецекспортерів ДК “Укроборонпром”, працює на міжнародних ринках з 1991 року. Серед основних напрямків діяльності: експорт та імпорту продукції, послуг військового і подвійного призначення.

Виріб є продовженням лінійки приладів марки ОЕП виробництва ДП “Ізюмський приладобудівний завод”.

Нагадаємо, що один із перших ОЕПів був продемонстрований широкому загалу восени 2014 року на виставці “Зброя та Безпека” у складі полегшеного бойового

Ізюмські приладобудівники успішно створюють сучасні оптико-електронні приціли

Прилад є складовою частиною бойового модуля, який встановлюється на легкоброньовану техніку (БМП, БТР). В денних умовах ОЕП дозволяє виявляти цілі на відстані 10 км та гарантує їх розпізнавання не менше ніж за 4 км. В нічних умовах показники виявлення/розпізнавання відповідно дорівнюють 3,7 та 1,4 км.

модулю.

В минулому році на “Зброя та Безпека-2015” ОЕПи Ізюмського виробництва були презентовані у складі систем керування вогнем броньованих автомобілів “Тритон-01” та “Дозор-Б”.

В 2016 році розвиток підприємства та створення новітніх зразків

приладів проводиться в рамках реалізації стратегії “Український щит”, що впроваджена ДК “Укроборонпром”. Передусім, така програма робить акценти на високотехнологічному виробництві, переході на міжнародні стандарти НАТО та оснащенні армії найсучаснішими зразками озброєння.

“Найважче було обирати, кому першому надавати допомогу

Авдіївка. На вулиці стрілянина і вибухи. Куля, пробивши плече одному бійцю, ввійшла іншому в область серця... А в невеликій кімнаті без світла, під промені ліхтариків, у яких ось-ось сядуть батарейки, борються за життя воїнів двоє лікарів, Ярослав Левченко і Олександр Зеленюк. Троє поранених із шістнадцяти – важкі. Хлопець із кулею у грудній клітині чекає своєї черги, він важким не вважається. Мінімум розмов, розуміння з півслова. За більш ніж рік фронту через Ярослава з колегою пройшли сотні поранених, десятки – зобов'язані їм життям...

Їм доводилось працювати не в красивих операційних, а в полях під дощем, палючим сонцем і мінометними обстрілами. В кунгах з тим, що є, а не було практично нічого, робити надскладні операції... Напередодні професійного свята Ярослав Левченко розповів про проблеми і дива фронтової медицини.

– Коли вирішили стати лікарем?

– Ще в третьому класі, коли вчителька запитала, ким я хочу бути, я впевнено відповів, що медиком. Звісно, тоді це ще було несерйозно, але саме так і сталося. А після закінчення школи вступив до медичного

вчання, відвідував курси тактичної медицини, курси бойового медика.

– Чого не вистачало на фронті?

– Сучасного обладнання в лікарнях, що знаходяться в зоні бойових дій. Те, що там з'являлось, в основному купували волонтери. Насправді така економія зовсім себе не виправдує. Якщо говорити прагматично, то смерть бійця, тобто скільки держава зобов'язана виплатити родині, є недешевою. Та й за інвалідність належить виплачувати чималі кошти. Добре вклавшись в медицину і інфра-

людина. Потрібна чітка система евакуації з єдиним координаційним центром. Не потрібно бути професором, щоб підхопити пораненого і відвезти його в лікарню. Просто треба, щоб усі знали, куди його везти.

– Ви побували у багатьох гарячих точках. Де було найважче?

– Мабуть, все ж таки в Шахтарську, коли ми потрапили у оточення на тиждень. У нас була обмежена кількість води, на психіку давила інформаційна блокада. Ми не розуміли, скільки така ситуація триватиме. Навколо стрілянина, в окопі купа поранених, і відвезти ти їх не можеш...

– Взагалі багато було страшних моментів?

– Траплялось, що сидиш в окопі і кажеш: “Хлопці, здається, нас хочуть вбити”. Але такого, щоб сидіти і боятись не було. Пам'ятаю, як загинув наш санітар Андрій Литвиненко. Побіг витягати пораненого і отримав кулю в спину. Куля потрапила якраз в те місце, де не було пластини. Тоді прийшло розу-

міння, що це війна, стало страшно.

встиг відпочити лікар, чи ні.

– **Допомагали лише українсь-**

училища, і далі вже вирішив розвиватись, як медик. Вступив до Дніпропетровської медичної академії. Проте, звичайно, як і більшість українців я навіть у страшному сні не міг уявити, що доведеться рятувати людей на полі бою.

– Перекваліфікуватись у бойового медика було важко?

– Кожен лікар повинен бути готовим до різних ситуацій – і до бойових травм, і до факту масового надходження пацієнтів. І вміти організувати допомогу там, де він опиниться. Це може бути як столичний госпіталь, так і невелика районна лікарня, а також поле. Звісно, доводилось опанувати нові навички. Я скачував в інтернеті медичні книги, читав на фронті. Коли були ротації, використовував їх для на-

структуру, частини цих витрат можна було б уникнути. Не кажучи вже про збережене життя

– Був випадок, коли вам удвох із колегою-медиком довелось одночасно надавати допомогу 16 пораненим у невеличкій кімнатці... Пригадайте той день?

– Це відбувалось в Авдіївці. У одного бійця тоді була вирвана щелепа, у іншого – кульове поранення в область серця. Найважче у такій ситуації обрати, кому надавати допомогу першому. Якщо почати надавати допомогу найважчим пораненим, є шанс втратити того, хто був відносно легким пацієнтом. Тут треба холоднокровність і рішучість.

– Час на відпочинок знаходився?

– Траплялись ситуації, коли не спали по кілька днів, та в основному все ж вдавалось відпочити. Коли ситуація була відносно спокійною, ми робили імпровізований обхід пацієнтів, перев'язки, а тоді вже спали. Адже в будь-який момент міг пролунати дзвінок: “Привезли поранених”. І ніхто не буде запитувати, чи

ким бійцям чи усім?

– В основному, звісно, нашим бійцям. Але траплялись ситуації, коли надавали допомогу мирним жителям, в тому числі прихильникам так званих, “ДНР” та “ЛНР”. В Слов'янську, коли противник залишив місто, до нас на блокпост прийшло чоловік двадцять. Серед них бабуся з трофічною язвою, вагітна жінка. Привели чоловіка в камуфляжі з простріляною ногою. Очевидно, хто він. В тих людей зовсім не було злості чи агресії, була лише втома.

– Отриманий досвід знадобився?

– До червня я працював у проектному офісі Міністерства оборони – намагався втілити свої задумки, що якраз таки стосуються отриманого досвіду. Підготував проект з вдосконалення медичної евакуації. Зараз він знаходиться на доопрацюванні у Військово-медичній академії. Сповідуюсь, що він ляже в основу нової редакції настанови з внутрішньої евакуації.

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

Ангели не мають парашутів. Ангели палають в небесах

Український народ платить страшну ціну за власну свободу

Рівно два роки тому сталася трагічна подія, про яку ми не маємо права забувати. 14 червня 2014 року близько першої години ночі поблизу аеропорту Луганська, який тоді контролювався військами АТО, був збитий військово-транспортний літак Іл-76МД із складу Мелітопольської авіаційної бригади Повітряних Сил ЗС України. Екіпаж виконував спеціальне завдання з перевезення особового складу і військової техніки. При заході на посадку, на відстані 6 км від злітно-посадкової смуги у літак влучила ракета з переносного зенітно-ракетного комплексу "Ігла". На борту знаходилося 9 членів екіпажу та 40 десантників 25-ої повітрянодесантної бригади. Внаслідок цього терористичного акту усі військовослужбовці загинули. Україна втратила вірних захисників, співслужбовці – бойових побратимів, батьки – гарних синів, дружини – коханих чоловіків, а діти – любячих батьків.

Згодом у Дніпропетровську, одностороннім рішенням місцевої влади було встановлено пам'ятну стелу в пам'ять загиблих 40 десантників та 9 членів екіпажу.

25 липня 2014 року у Мелітополі відбулося поховання. Із загиблими співслужбовцями попрощалися військовослужбовці Дніпропетровського гарнізону та особовий склад Мелітопольської гвардійської бригади транспортної авіації. Також шану загиблим віддали ветерани Збройних Сил та мешканці міста. Поховали авіаторів на Новому кладовищі Мелітополя. Згодом на території частини та у самому місті було встановлено пам'ятні стели, якими колеги по службі та земляки вшанували полеглих героїв.

Вже цього року, саме 14 червня, в день трагедії, громада міста Кривий Ріг визначила цю дату, як День вшанування всіх учасників АТО та відкрила меморіал загиблим героям АТО.

У Запоріжжі на базі обласного військового комісаріату відбувся урок пам'яті "Вічна пам'ять героям!", присвячений вшануванню 49 воїнів. Під час уроку пам'яті присутні переглянули документальні кадри про подію 14 червня 2014 року та бойові дії на сході України.

У Дніпрі жалобні заходи пройшли одразу в двох місцях – на алеї Героїв Небесної Сотні біля ода та на Січеславській набережній біля пам'ятника Маргелову. Спершу жалобний захід відбувся біля меморіальних плит на алеї поблизу Дніпропетровської облдержадміністрації. На ньому була присутня значна частина родичів загиблих бійців, бойові побратими-десантники, які, не стримуючи сліз, вигукували "Слава Героям! Слава Нації – смерть ворогам! Слава ВДВ!". Під час хвилини мовчання свічки – по одній на кожного загиблого – виставляли вихо-

ванці ДК "Металург" у костюмах янголят. Згодом розпочався траурний мітинг біля пам'ятника Маргелову, на завершення якого в небо запустили білих голубів миру.

Зробили свою справу і волонтери. 12 червня на телебаченні відбулася прем'єра українського фільму про збитий два роки тому під Луганськом Іл-76. Стрічка має назву "Дихай" та увійшла до циклу "Неоголошена війна", знята режисеркою Сніжаною Потапчук і операторкою Світланою Коваль. Спеціально до цього фільму етно-рок гурт "ТаРута" записав саундтрек "Ангели" на слова Дмитра Лазуткіна і музику Тараса Козака. Також, в Інтернеті з'явився короткометражний відеоролик, який швидко поширюється у соціальних мережах, нагадуючи усім без винятку про цю моторошну трагедію, про те, яку страшну ціну платить український народ за свою свободу.

Світла пам'ять про героїв, які за мир в Україні заплатили найдорожчою ціною – своїм життям назавжди залишилися в наших серцях.

Юрій Ігнат. Ярослава Зоріна. "Крила України".

Їх серця зупинилися в небі...

Цього тижня у Вінниці на фасаді будівлі Товариства сприяння обороні України відкрили меморіальну дошку на честь Героїв України полковника Костянтина Могилка і підполковника Дмитра Майбороди. У відкритті барельєфу взяли участь рідні, близькі, друзі і побратими загиблих, керівний та особовий склад Командування Повітряних Сил ЗС України.

Офіцери загинули два роки тому, відводячи літальні апарати, командирами яких вони були, від густонаселених районів в зоні проведення антитерористичної операції. Будучи юнаками, вони навчалися в авіаційно-спортивному клубі, який діяв при ДГСААФ. Одними з перших ставали на крило, вчилися стрибати з парашутом та підіймалися на планерах. Вже тоді майбутні льотчики подружилися з небом. Де вони і загинули...

Голова Вінницької обласної організації ТСОУ Анатолій Кацай розповів про ідею

створення пам'ятної дошки:

– Приймаючи рішення про відкриття меморіальної дошки, керівництво обласної організації мало на меті не тільки увічнити славу і пам'ять героїв України, а разом із тим, на прикладі їхньої мужності, героїзму, відданості виховувати найвищі патріотичні якості і людські цінності у нового підрастаючого покоління. Маємо надію, що меморіальна дошка не залишить байдужими серця молодого покоління, – наголосив Анатолій Кацай.

Виготовив барельєф відомий у Вінниці

скульптор Анатолій Бурдейний. Почесне право відкрити меморіальну дошку Героям-льотчикам було надано керівникам Вінницького авіаційно-спортивного клубу Віктору Коваленку та Анатолію Кушніру. Після чого її освятили представники духовенства УПЦ та процитували одну із заповідей Господніх, в якій мовиться, що немає більшої любові понад ту, як хто життя своє віддасть за друзів своїх.

До слова були запрошені присутні батьки льотчиків.

– Я дуже вдячний всім людям, які вшанували пам'ять Діми та Кості. Наступні покоління будуть брати з них приклад. Дуже вдячний тим людям, які доклали всіх зусиль, щоб поставити хлопців на крило і які дали їм путівку в небо. Костя дуже любив небо. Він казав своїй дружині: "Я тебе дуже люблю, але небо люблю більше", – зазначив Віктор Могилко – батько Костянтина Могилка.

Мати Дмитра Майбороди, Тетяна Іванів-

на розповіла присутнім про дружбу загиблих офіцерів:

– Діма і Костя віддали свої життя заради життя інших людей, – каже мама Дмитра Майбороди пані Тетяна. – На висоті шість із половиною тисяч метрів літак був уражений ракетою. Він і правий льотчик до останнього тримали штурвал, щоб відвести літак від густонаселених сіл. Вони живі, бо ми про них пам'ятаємо. Вони починали з аероклубу, тільки Костя на 2 роки раніше. Діма тягнувся, йшов за ним, як за старшим братом. Хочу сказати материнське "дякую" всім, хто стояв на початку становлення їх як льотчиків. Їх серця зупинилися в небі, тепер у них велике небо – одне на двох, – сказала пані Тетяна.

Учасники церемонії відкриття барельєфу поклали квіти та вшанували загиблих хвилиною мовчання. Віддали шану відважним авіаторам і військовослужбовці Почесної варті Повітряних Сил ЗС України.

Ярослава Зоріна. "Крила України".

Концерт під небом полігону

Одного червневого дня з виїзним концертом під назвою "Слава захисникам України" на загальновійськовий полігон Високомобільних десантних військ, що знаходиться на Житомирщині, завітав творчий колектив 52-го гарнізонного Будинку офіцерів "Вільні крила".

У концертній програмі були українські патріотичні пісні й вірші, гуморески та українські народні пісні. Так, пісні у виконанні Олександри Колесник здійняли справжній фурор серед глядачів. А під час виконання Тетяною Ярошук пісні "Повертайся, мій тато, живим" серед публіки відчувалося щире хвилювання. Марина Мілошик читала вірші "Війна" та "Дві душі", під час яких військові у тиші відчували емоційну відвертість поетичних рядків. Дмитро Рубан виконував пісні "Бойові офіцери" та "Ти будеш жити, Україно".

Ведучі Наталія та Дмитро Рубани, завершивши ліричний початок концерту піснею "Червона рута", перейшли до підйому гарного на-

строю. Лунали пісні "Ріка печалі", "Тече ріка", "Перепілочка", а щоб оживити концерт, дівчата заспівали акапельно пісню "Маруся", слова якої бійці голосно підспівували та аплодували.

Гуморесками радував військових Мишко Рубан. Розігруючи сцени з життя, прикрашаючи грою в образах, бійці із задоволенням сміялись та аплодували.

Фінальною піснею концерт не закінчився. Дівчата виконали акапельно ще декілька пісень на біс. Бійці довго аплодували та не хотіли відпускати артистів і пообіцяли запрошувати в гості частіше.

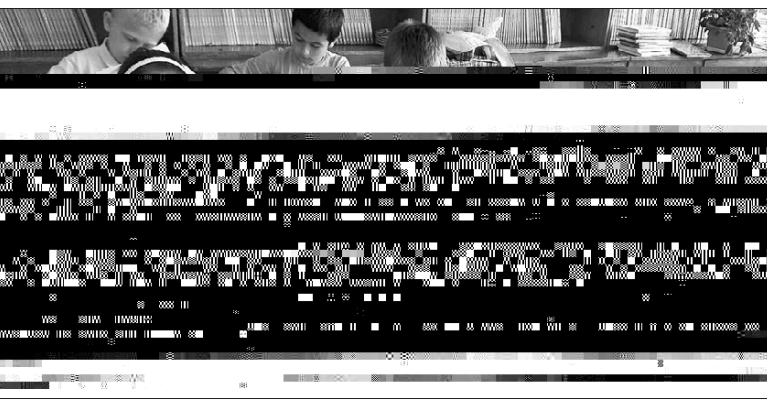
**Дмитро Прозорий,
с.мт. Озерне.**

"Дякуємо тим, заради кого ми тут!.."

До редакції нашого тижневика звернулися військовослужбовці групи авіації та ППО Оперативно-тактичного угруповання "Маріуполь" із проханням подякувати на сторінках газети школярам та педагогам, які надіслали й продовжують надсилати до зони проведення антитерористичної операції свої творчі доробки – листи, малюнки, різноманітні вироби патріотичного спрямування.

Ці щирі дитячі дарунки піднімають настрій бійцям та командирам у зоні АТО, зігрівають їхні серця любов'ю та впевненістю у перемозі, за що авіатори й вартові неба щиро вдячні.

Хочемо висловити подяку школярам та педагогічним колективам шкіл Піщанського району Вінницької області – Навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа – гімназія I-III ступенів" с.мт Піщанка, Навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа I-II ступенів – ДНЗ" села Гонорівка, загальноосвітньої школи I-III ступенів села Дмитрашківка, загальноосвітньої школи I-III ступенів села Чорномин в особі вчителів Людмили Вікторівни Коваль, Людмили Михайлівни

П'ятківської, Надії Трохимівни Фурман, Тетяни Степанівни Рудої та Руслана Миколайовича Броля. Також ми щиро вдячні педагогічному колективу загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 с.мт Калинівка Васильківського району Київської області та її вчителям Світлані Миколаївні Бурдак, Ользі Олексіївні Парубчак, Світлані Віталіївні Редванівській, Тетяні Василівні Лук'яновій, Наталі Василівні Супрун та Ларисі Валентинівні Чорній.

Група авіації та ППО ОТУ "Маріуполь".

100 років з Дня народження борця

*Борців нескорених і смерть не подолає,
На їх кістках собі хоромів слави не зведе
Лукавий враг. Вогнем незгасним запалає
Їх Дух і в переможний бій нащадків поведе.*

Петро Дужий.

Хлопці, які тільки нещодавно вдягнули однострій, були вражені історією цієї мужньої людини та закарбували в пам'яті заповіт поета:

"...нині кожний український патріот повинен просто підійти до якомога більшої кількості українців і запитати:

1. Хто Ти: Ти просто громадянин чи український свідомий патріот?

2. Ти за волю України, за її державну незалежність?

3. Тобі небайдужа доля України?

4. Чи бажаєш Ти українському народові добра, щастя, слави?

5. Ти любиш українську мову, свою рідну землю, минуле України?

6. Ти допоможеш повернути своєму ближньому, знайомому і просто зустрічному почуття національної гідності, честі і гордості, що ти – УКРАЇНЕЦЬ?

7. Ти навчиш своїх дітей і онуків любити, знати і розуміти Україну, бути гордим, що народився саме на цій землі, саме в цій нації?

8. Ти щоденно готуватимеш себе до вміння дати відсіч усім запродавцям, яничарам і тим, для кого його "хата скраю"?

9. За жодних обставин не відмовишся від свого українського "Я"?

10. Проси Бога, щоб допомагав тобі бути незламним, упевненим гордо-благородним українцем, який уміє пошанувати і чужого, якщо він не зазіхає на твою свободу."

Ірина Баранова. м. Львів.

Виховання майбутньої зміни

У більш ніж сотні студентів-першокурсників Стрийського коледжу Львівського Національного аграрного університету відбулись практичні заняття з предмету "Захист Вітчизни".

Керівник навчань, викладач Богдан Чумак розповів, що навчальний заклад здійснює підготовку молодших спеціалістів і бакалаврів за найрізноманітнішими спеціальностями, проте, до справи захисту Вітчизни ставлення у студентів не менш серйозне, ніж до профільних занять. Відбувся практичний захід завдяки наданій командуванням Тернопільського зенітного ракетного полку бази.

Протягом декількох навчальних годин студенти опанували неповне розбирання-складання автомату Калашникова, відпрацьовували положення для ведення стрільби, вивчали основи організації вартової служби у Збройних Силах України, знайомились із смугою перешкод.

Під час проведення занять з метою агітації військової служби за контрактом було надано вичерпну інформацію про службу у військах протиповітряної оборони та

основні питання соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Перше знайомство молоді з армією було завершено переглядом документального фільму про військову частину та екскурсією Кімнатою бойової слави.

**Прес-центр
Повітряного командування "Захід".**

У ВІКНУ проведено перший Міжнародний форум з кризових комунікацій

9-10 червня у Військовому інституті Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбувся перший в історії закладу Міжнародний форум з кризових комунікацій під назвою: “Комунікаційно-контентна безпека в умовах гібридно-месіанських агресій путінської Росії”.

контентної безпеки, журналісти та керівники ЗМІ, які спеціалізуються на діяльності сектору оборони і безпеки України, представники культурно-мистецьких кіл та креативних індустрій з досвідом роботи в зоні АТО, іноземні ек-

тики комунікаційно-контентного спротиву агресіям, креативної індустрії як вектора можливостей профілактики та нейтралізації системних проявів гібридного тероризму, а також практичні аспекти підготовки фахівців для інформаційно-медійних структур оборонного відомства.

Як військовий та заслужений працівник освіти, філолог та професор, начальник Військового інституту генерал-майор Віктор Балабін оцінив важливість та актуальність проведеного форуму:

– Особисто мені радісно визнати те, що запущено якісний, потужний та водночас цікавий продукт, який вже готовий для використання в навчальному процесі для всіх спеціальностей нашого інституту, – сказав Віктор Балабін.

Загалом, на форум надійшло 45 доповідей провідних фахівців, учених, науково-педагогічних працівників, журналістів тощо. Участь у форумі взяли представники 30-ти установ, з яких 13 вищих навчальних та вищих військових навчальних закладів України.

За результатами форуму інститутом видано збірник тез доповідей зі співзвучною назвою заходу, які, за словами начальника закладу, будуть розміщені в міжнародній науково-метричній базі. Організатори заходу планують зробити такий форум щорічним.

Дарія Маркевич. Курсант ВІКНУ.

Авторами ідеї проведення форуму стали заслужений журналіст України, професор кафедри військової журналістики Олександр Клубань, доценти кафедри Валерій Король та Григорій Любовець.

Участь у заході взяли представники Адміністрації Президента, фахівці Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, інших органів військового управління, вітчизняні та закордонні науковці й технологи з питань комунікаційно-

перти тощо.

Для розширення географії виступаючих модератори форуму організували он-лайн спілкування з рядом іноземних експертів з Чеської Республіки та Держави Ізраїль.

Учасники заходу та присутні зазначили, що тема форуму надзвичайно складна та важлива для безпеки України. Під час форуму відбулось детальне обговорення системних проявів комунікаційно-контентних форматів гібридно-месіанських агресій, проблем прак-

Зустріч однополчан-“афганців”

У кімнаті бойової слави клубу Теревовлянського зенітного ракетного полку відбулась урочиста зустріч ветеранів афганської війни 501-го окремого автомобільного батальйону евакуації техніки та 286-ї окремої роти важких машин. Сиві мужні чоловіки зібралися з нагоди 33-ї річниці від дня формування своєї військової частини.

501-й окремий автомобільний батальйон евакуації техніки, що був сформований в місті Новоград-Волинському Житомирської області, з 6 червня 1983 року до 15 лютого 1989 року виконував бойові завдання на території Республіки Афганістан із забезпечення військових частин Обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані військово-технічним майном та евакуації бронетанкової техніки.

За сім років на війні військовослужбовці батальйону здійснили понад 100 бойових рейсів дорогами Афганістану, перевізили з бази Хайратон у найвіддаленіші гарнізони 40-ї армії близько 345 тис. тонн боеприпасів, продовольства, будівельних матеріалів та іншого майна, а також евакуювали з частин та з'єднань ОКРВА близько 2500 одиниць бронетанкової техніки.

За мужність і відвагу, самовідданість та зразкове виконання бойових завдань більше 300 військовослужбовців частини було нагороджено бойовими орденами та медалями.

Ініціатором проведення зустрічі на базі зенітного ракетного полку

став голова Ради ветеранів частини-іменинниці полковник запасу Степан Вега – член правління громадської організації “Майдан Стрийщини”, що неодноразово надавала шефську допомогу зенітникам.

Сивочолі ветерани-“афганці” згадали роки буремної молодості, що пройшли “за річкою”, дивилися разом документальні хроніки. Не залишив байдужим жодного старший солдат Ярослав Павлюк, який від імені особового складу частини привітав гостей піснями, народженими на землі Афганістану. Начальник штабу – перший заступник командира військової частини підполковник Руслан Пужанівський зачитав наказ начальника Стрийського гарнізону про заохочення присутніх ветеранів. А голова громадської організації “Майдан Стрийщини” Вікторія Коцур доповнила вручення нагород подарунками від організації.

Минають роки, змінюється ставлення до деяких історичних подій, але воїни, які гідно виконували свій військовий обов'язок, повинні знати, що для оточуючих вони залишаються героями.

Ігор Шпаргалюк. м. Стрий.

Вони поєднують передову і тил. Кілометрами. Вантажами. Серцями.

Про них інакше не скажеш. Вони – це звичайні небайдужі громадяни, які стали під волонтерські знамена задля посиленої допомоги українській армії в боротьбі з російськими окупантами на сході України. Вони – це втілення непоказового патріотизму, самовідданості, громадянської свідомості та демонстрація непохитної віри у Перемогу. Вони – це життєдайна пуповина, яка поєднує передову і тил. Адже не тільки силою зброї та високим бойовим духом протистоять українські вояки ворожій силі, а й усвідомленням того, що про них дбають, їх чекають, в них вірять. І проект “Польова пошта”, головними провідниками якого виступають волонтери, є тому яскравим підтвердженням.

Для Сергія “Польова пошта” – це не тільки сотні вантажів, посилок та кореспонденції. Це частка його життя. Це виклик смертельній небезпеці. Донедавна солдат передової лінії, він як ніхто розуміє справжню цінність тих понять, що до нас приходять з роками. Саме тому він без вагань став у лави тих, хто у силу своїх можливостей допомагає Збройним Силам України здобути перемогу над ворогом.

– На передовій кожен військо-

вослужбовець так чи інакше не повинен відчувати себе відірваним від світу, від родин, – заува-

жує Сергій, – і у цьому “Польова пошта” – перший помічник. Бійцям не треба міркувати, яким чином отримати посилку на передовій позиції, адже війна виключає бездоганну роботу звичайної пошти, і на лінії зіткнення це зробити неможливо. Тому ми забезпечуємо доставку посилок ті кореспонденції з визначених відділень “Нової пошти” до адресата, і на-

впаки – приймаємо відправлення від бійців додому. Це не тільки зручно, а і надійно, адже ми контролюємо не тільки вміст вкладки, а і відслідковуємо вчасність та цілісність доставки. Військовослужбовці одразу оцінили усі переваги наших ініціатив і тепер ми для них – завжди бажані гості. Крім того, ми опікуємось і доставкою гуманітарних вантажів до цивільного населення, дитячих дошкільних закладів, дитячих будинків та шкіл, що знаходяться у визначених зонах відповідальності та поблизу передової. Це у значній мірі сприяє зняттю соціальної та економічної напруги серед місцевого населення, зміцнює його довіру до Збройних Сил України.

Але при цьому Сергій делікатно обходить той факт, що доправ-

ляти посилки часто-густо доводиться під прицілом ворожих снайперів, тріскотно постріляти та гуркіт мін “ввічливих чоловічків”. Що єдиним засобом захисту у нього є лише бронезилет та каска. Що шлях до позицій іноді доводиться долати не тільки на автотранспорті, а і по непролазній багнюці. Та, на думку волонтера – усе це дрібниці у порівнянні з тим, що відчувають його побратими щохвилини та щодня. І взагалі, як каже Сергій – “Інакшою долі я для себе не бачу...” І за це йому віддячують щирою повагою його товариші, його бойові побратими і звісно ж, ті, для кого він є завжди бажаним гостем та провісником добрих новин і сердечного тепла рідної домівки...

Володимир Лазарев. м. Полтава.

Данія офіційно обрала F-35

Міністерство оборони Данії оголосило, що винищувач F-35A виробництва компанії Lockheed Martin офіційно обраний бойовим літаком ВПС країни. А це означає, що Данія починає процес придбання 27 винищувачів цього типу, перші з яких повинні надійти на озброєння в 2024 році.

F-35 переміг у конкурентній боротьбі з винищувачами Boeing F-18 Super Hornet і Airbus Eurofighter Typhoon. F-35A мають замінити винищувачі F-16, які знаходяться на озброєнні данських військово-повітряних сил з 80-х років.

Варто зазначити, що до програми F-35 задіяно й низку підприємств Данії. Головний вико-

навчий директор данської компанії Terma Дженс Малуе, що працює над виготовленням композитних матеріалів та радіоелектроніки для винищувача, привітав рішення уряду Данії, на яке у компанії чекали протягом десяти років. Відтак тут вже почали вивчати можливості розширення співпраці з компанією Lockheed Martin.

В ОАК розкрили концепцію винищувача шостого покоління

Не довівши до логічного завершення програму ПАОФА п'ятого покоління, росіяни, при чому, цілком серйозно, заявляють про створення бойового літака шостого покоління. Як повідомляє ТАСС, посиляючись на главу дирекції програм військової авіації Об'єднаної авіабудівної корпорації Володимира Михайлова, новинка буде гіперзвуковою й таким самим гіперзвуковим озброєнням. Дослідний зразок у білокам'яній планують підняти у повітря раніше 2025 року.

Зовнішність перспективного винищувача, за словами Михайлова, також вже визначено. Передбачається, що літак буде одномісним, надманевреним, багатифункціональним і побудованим з композитних матеріалів за технологією стелс. При цьому винищувач використовуватиметься одночасно як пілотований, та як безпілотний. Науково-дослідні роботи, в тому числі технічне проектування вже тривають. Очевидно, займається проектом компанія "Су-

хой", адже саме тут три місяці тому показали концепцію нового винищувача шостого покоління.

Тобто, не завершивши Т-50, що має величезні проблеми із малопомітністю, на який і досі встановлюється більшість бортових систем, включаючи силову установку від літаків четвертої генерації, у "Сухого" будують нові та більш амбітні плани. Навіть російське експертне середовище ставить під сумнів реальність подібних заяв, зважаючи на наявність коштів для фінансування такого проекту та технічних можливостей для створення гіперзвукового літака.

До слова, Сполучені Штати Америки працюють над гіперзвуковою концепцією літака вже три-чотири роки, при цьому зазнають

чималих труднощів під час створення гіперзвукових моделей, здатних витримати більше кількох хвилин подібні швидкості. Для американців, звичайно, проблема не в коштах. Проблема передусім в матеріалах, здатних витримувати подібні температури. Можливо, саме тому останнім часом американці все частіше замислюються над тим, а чи потрібен такий складний літак взагалі. Можливо, доцільніше й ефективніше з погляду на ефективність використання коштів платників податків відновити виробництво F-22 нової генерації, впритул наблизивши його можливості до шостого покоління за рахунок оновлення озброєння й зміни концепції застосування.

Казахстан модернізує Су-25

Представники білоруського підприємства "558 авіаційний ремонтний завод" домовилися про спільну модернізацію і ремонт казахських літаків Су-25 з підприємством "Казахстанська Авіаційна Індустрія". Під час міжнародної виставки озброєнь KADEX-2016, що відбулася в Астані, був підписаний відповідний меморандум.

Програма, яка стартувала у Казахстані на початку 2016 року, спрямована на підвищення бойової ефективності літака і продовження терміну його служби. Перший модернізований літак, як очікується, буде представлений для льотних випробувань в середині 2017 року.

Передбачається, що літак

отримає нову систему відображення інформації на базі рідкокристалічних дисплеїв, систему наведення, яка дозволить розширити асортимент боеприпасів, включаючи ракети класу "повітря-повітря" Р-73, "повітря-земля" Х-29Т, а також керовані бомби КАБ-500Кр.

Крім того, літак оснастять новою системою реєстрації параметрів польоту, апарату-

рою індивідуального радіотехнічного захисту й супутникової навігації.

У Балтії та Польщі заговорили про регіональну систему ППО

Латвія, Литва, Естонія та Польща продовжують ставити питання перед керівництвом Альянсу стосовно збільшення присутності сил протиповітряної оборони НАТО на їх території для протистояння потенційній загрозі з боку Росії. Це питання, як повідомляє Reuters, піднімалося в рамках перемовин міністрів оборони НАТО, що відбулися цього тижня.

Втім, Альянс поки остаточно не може визначитися. Відтак, Латвія, Литва, Естонія та Польща не полишають планів щодо створення й регіональної системи протиповітряної оборони середньої дальності, яка б гарантовано захистила повітряний простір країн. Яка стратегія вирішення проблеми ППО переможе поки що невідомо. Очевидно, остаточне рішення прийматиметься вже після проведення саміту НАТО у Варшаві.

"Каракалі" оснастять "Спайками"

ВПС Польщі планують оснастити передбачувані до закупівлі вертольоти H225M виробництва Airbus Helicopters керованими ракетами Rafael Spike-ER ізраїльської розробки. Польща обрала вертоліт H225M для озброєння війська ще в квітні минулого року.

Загалом передбачається закупівля п'яти десятків вертольотів цього типу для різних видів збройних сил країни. Однак поки що контракт на їх закупівлю остаточно не оформлений.

"Спайками" ж будуть оснащуватися лише два десятка "Каракалів", що надійдуть на озброєння виключно військово-повітряних сил. Ракети цього ж типу постачаються для озброєння іспанських ударних вертольотів типу Tiger виробництва Airbus Helicopters. Яким озброєнням оснащуватиметься решта польських H225M поки не відомо.

Процес ядерного роззброєння уповільнився

Процес ядерного роззброєння у світі уповільнився. Великі ядерні держави поступово зменшують свої арсенали, однак активно інвестують в їхню модернізацію. Такого висновку дійшли експерти Стокгольмського інституту дослідження проблем миру (SIPRI) у своїй щорічній доповіді, оприлюдненій цього тижня.

За даними Стокгольмського інституту, загалом у світі нараховується 15 395 ядерних боеголовок. Частка Росії та США складає 93 відсотки від загальносвітового арсеналу ядерної зброї (7290 та 7000 боеголовок відповідно). Решта припадає на Францію (300), Китай (260), Великобританію (215), Паки-

стан (100-130), Індію (100-120), Ізраїль (80) та Північну Корею (ймовірно 10).

Відповідно до Договору про заходи подальшого скорочення та обмеження стратегічних наступальних озброєнь між США та РФ (СНО-3), який набув чинності у 2011 році, країни мають скоротити кількість боеголовок до 1550 з кожного боку. Втім, зважаючи на суттєве погіршення воєнно-політичної обстановки у світі, російський ядерний шантаж та інвестиції США в модернізацію ядерних арсеналів, експерти не сподіваються на справжній прогрес у ядерному роззброєнні.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

США відновлять польоти на Місяць

Це дозволить розробити технології для майбутньої подорожі людини на Марс.

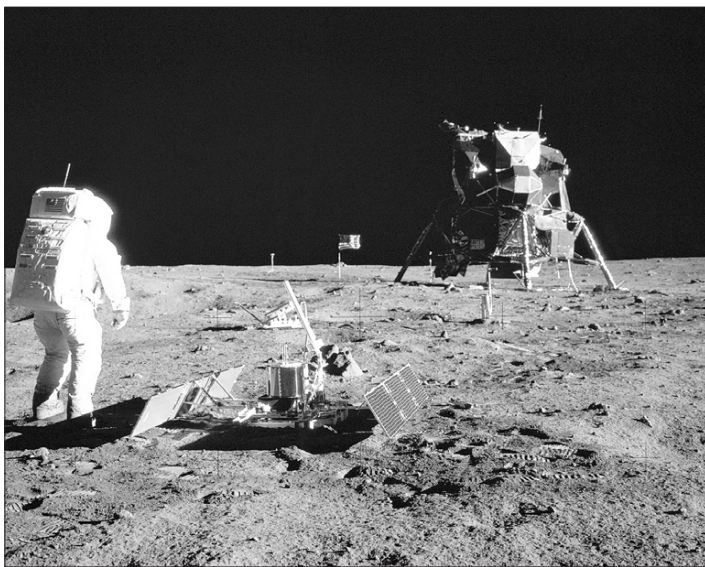
Палата представників Конгресу США, розглядаючи федеральний бюджет на наступний рік, порекомендувала НАСА забути про місію по захопленню астероїда і повернутися до пілотованих польотів на Місяць, повідомляє The Space Reporter.

На думку членів нижньої палати, це дозволить розробити технології для майбутньої подорожі людини на Марс.

Адміністрація президента Барака Обами довгий час вважала, що одним з провідних напрямків космічної програми США до 2015 року повинні стати пілотовані місії до астероїдів, які могли б послужити трампліном для польотів на Марс.

Планувалося, що астероїди перенесуть до Місяця за допомогою спеціальних космічних апаратів, де їх зможуть відвідувати астронавти. Однак тепер, коли другий термін президентства Барака Обами підійшов до кінця, в Конгресі порекомендували космічному агентству переглянути пріоритети.

На потреби астероїдної місії НАСА запросило 66,7 мільярда доларів, проте в Конгресі відхилили заявку, пояснюючи це тим, що необхідно повернутися до пілотованих польотів на Місяць. На думку палати представників, Місяць є найкращим плацдармом для відпрацювання технологій, необхідних для подорожі

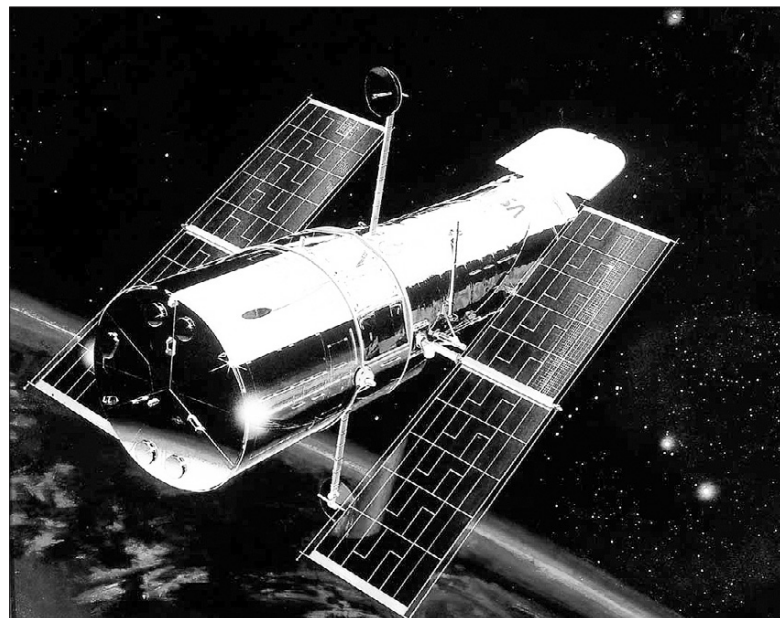
на Марс, яку планується здійснити всередині 2030-х років.

Американський астронавт-дослідник Лерой Чіао згоден із позицією законодавців. За його словами, наступне покоління астронавтів і космічних інженерів повинно випробувати свої знання та навички на Місяці, перш ніж підкорювати Червону планету. Крім того, природний супутник Землі є кращим полігоном для перевірки технологій, ніж астероїди.

Для польотів на астероїд НАСА розробляло космічний апарат Orion, який раніше призначався для нових польотів на Місяць. Цілком ймовірно, що зі зміною пріоритетів цей корабель все ж повернеться до своєї першої місії.

“Кеплеру” продовжили життя на два роки

Керівництво НАСА офіційно схвалило проект щодо продовження роботи “відродженого” орбітального телескопа “Кеплер” в рамках місії K2 ще на два роки. Це дозволить телескопу “дотягнути” до запуску його спадкоємця, обсерваторії TESS, повідомляє прес-служба космічного агентства.

“Успішно подолавши проблеми з виходом в “надзвичайний режим” і ще маючи певний запас палива, який допоможе нам дожити до літа 2018 року, ми сприйняли новину про продовження роботи “Кеплера” як ознаку того, що НАСА цілком нам довіряє. За два роки роботи в рамках K2 ми встигли відкрити 250 кандидатів в екзопланети, 50 з яких вже були підтверджені”, – заявили учасники наукової команди телескопа.

На цьому тижні НАСА офіційно продовжило місію K2 до кінця фінансового 2019 року, що означає, що телескоп “Кеплер” ще працює на орбіті Землі і буде шукати світи за межами Сонячної системи до моменту повного вичерпання запасів палива. Це рішення є очевидним із опубліковано звіту експертів Senior Review, в рамках якого провідні вчені та фахівці НАСА оцінюють життєздатність і наукову значущість всіх існуючих місій космічного агентства.

Побоювання щодо можливості

непродовження місії K2, в рамках якої працює сьогодні “Кеплер”, виникли після аварії на телескопі в квітні цього року, коли зонд пішов в “надзвичайний режим” (на щабель вище “безпечного режиму”) під час повороту до нової точки спостережень. Завдяки зусиллям інженерів НАСА, причину поломки – збій в системі діагностики в результаті потрапляння в неї космічних променів – вдалося оперативно з’ясувати і ліквідувати, що врятувало “Кеплер” від загибелі.

Зараз телескоп продовжує спостереження в рамках дев’ятої кампанії K2, намагаючись знайти планети у далеких зірках за допомогою так званих гравітаційних лінз – викривлень в тканині простору-часу, породжених тяжінням масивних об’єктів, таких як великі зірки або чорні діри. За словами вчених, їм вже вдалося знайти приблизно 20 кандидатів в планети таким способом, що говорить про високу перспективність такої методики їх пошуку.

У США запущений розвідувальний супутник

11 червня 2016 року з майданчика SLC-37B станції ВПС США “Мис Канаверал” стартовими розрахунками компанії United Launch Alliance (ULA) за підтримки бойових розрахунків 45-го Космічного крила ВПС США здійснений пуск ракети-носія Delat-4 Heavy із супутником Національного розвідувального управління USA-268 (NROL-37).

льфа “Бадді” Калбертсона і Роббі О’Коннора, які загинули в 2015 році. На корпусі ракети було зроблено відповідний напис.

Пуск успішний, космічний апарат виведений на розрахункову орбіту.

На думку незалежних експертів, запущений супутник відно-

ситься до класу розвідувальних апаратів типу Orion.

Проведений запуск був присвячений пам’яті співробітників NASA, NRO і компанії ULA Ра-

Астронавт Тімоті Пік став кавалером рицарського ордена на борту МКС

Королева Великобританії Єлизавета II удостоїла астронавта Тімоті Піка звання кавалера ордена святого Михайла і святого Георгія.

Британський астронавт став першим володарем ордена, який отримав його поза планетою Земля. Пік, який працює на борту Міжнародної космічної станції, був нагороджений за наукову діяльність в космосі.

Він назвав великою честью отримання звання за службу за межами нашої планети і присвятив своє звернення з борта вченим, які зробили можливою його місію.

Sygnus названо на честь Алана Пойдекстера

Наступний вантажний космічний корабель Sygnus (“Лебідь”), який відправиться на початку липня до МКС на ракеті-носії Antares, буде названий на честь американського астронавта Алана Пойдекстера, повідомляє collectSPACE.

SpaceX планує повторно запустити Falcon 9 восени

Компанія SpaceX має в своєму активі чотири успішні посадки ракет, включаючи три океанічні, що відбулися цієї весни, а одна – на космодром. Компанія сподівається, що повторне використання першого ступеня може здешевити космічні польоти на 30%. Остання з яких сталася 27 травня. Цей екземпляр ракети Falcon 9, що приземлився остаггін, був повернутий до мису Канаверал, штат Флорида, США, (місце запуску) 2 червня на борту радіокерованої баржі під назвою “Of Course I Still Love You” (“Звичайно, я все ще люблю тебе”). Нещодавно ракета була пере-

міщена в ангар компанії SpaceX, розташований на майданчику Pad 39A Космічного центру ім. Кеннеді НАСА.

“Це вже четверта за рахунком ракета в нашому ангарі, – написав виконавчий директор компанії SpaceX Ілон Маск в повідомленні в Твіттері після того, як цінний вантаж прибув. – Плануємо провести повторний пуск у вересні або жовтні”.

Раніше Маск заявляв про те, що перший повторний політ першого ступеня ракети буде можливий вже на початку літа. Він також говорив, що перша з ракет, яка успішно по-

Приватна авіакосмічна компанія SpaceX планує повторно використовувати для запуску одну зі своїх ракет Falcon 9. Цей пробний політ покликаний ознаменувати черговий “гігантський стрибок” в розробці фірмою технології повторного використання ракет.

вернеться на Землю, швидше за все, більше не буде літати в космос, а залишиться в компанії на пам’ять.

SpaceX – не єдина компанія, яка займається розробкою багаторазових ракет. Так, Blue Origin, приватна авіакосмічна компанія, заснована мільярдером і виконавчим директором Amazon.com Джеффом Безосом, справила успішний запуск і посадку своєї нової суборбітальної ракети New Shepard і космічної капсули вже тричі, а четвертий пуск намічено фірмою на другу половину цього місяця.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

Історія української авіації

2 серпня 1996 р. – день створення пілотажної групи ВПС ЗС України “Українські соколи”.

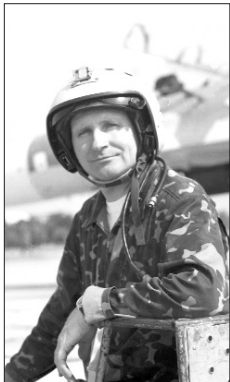
11 серпня 2000 р. – вперше в історії авіації незалежної України з екіпажем літаків дальньої авіації Ту-22МЗ проведено успішні пуски ракет Х-22 по мішенях в акваторії Баренцового моря, екіпажі В.Ткаченко, В.Савченка.

24 серпня 1997 р. – перший повітряний парад підрозділів ВПС за участю всіх типів літальних апаратів, що стоять на озброєнні ВПС ЗС України (аеродром “Чайка”, Київ).

24-27 серпня 1999 р. – участь делегації ВПС ЗС України на чолі з заступником Командувача ВПС генерал-лейтенантом О.Волошенком у міжнародному авіашоу “Rolas-2001” у Румунії. Завойовані призи в трьох номінаціях: підполковник Ф.Тишук на Су-27 – за кращий одиночний пілотаж, пілотажна група “Українські соколи” – за кращий груповий пілотаж, авіаційні техніки – за кращу групу наземного забезпечення.

10 вересня 1999 р. – вперше в історії ВПС ЗС України ланка літаків МіГ-29 під керівництвом генерал-полковника В.Стрельникова виконала посадку і зліт із автомобільного шляху.

11 вересня 2001 р. – 124 світових рекорди, в тому числі підймання вантажу 250000 кг на висоту 10770 м, екіпаж О.Галуценка на літаку Ан-225 “Мрія”.

29 вересня 1983 р. – перший політ транспортного літака КЗП Ан-74 ДКБ О.Антонова.

Запорожець міг “поїхати” у космос першим і – на “бандерівському” автобусі!

Цьогоріч виповнилося вже 55 років із часу першого польоту людини у космос. На жаль, сьогодні вже мало хто пам’ятає, яка саме наземна автотехніка доставила космонавта №1 і його основного дублера Германа Титова 12 квітня 1961 року на стартовий майданчик на Байконурі.

До речі, слід нагадати і той маловідомий і донині факт, що в цьому автобусі знаходився ще один дублер – українець Григорій Нелюбов. Його доля, на жаль, склалася згодом трагічно. Адже, не дивлячись, на нібито російське прізвище, сам він родом був із Запоріжжя й мав козацьке походження. І хоча як військовий пілот Нелюбов був більш досвідченим, ніж сам Гагарін, і за своїми фізичними даними нічим йому не поступався, а тренувався з цієї першої космічної трійці, мабуть, найбільш наполегливо й заледве не фанатично, Микита Хрущов його як першого космонавта “збракував”. Мотивація тодішнього радянського “вождя” була наступна: “Мене й так звинувачують, що я, мовляв, на вищі посади хохлів тягну! Він краще, кажете, підготовлений і більш освічений? Але маємо, товариші, враховувати й політичний момент – першим космонавтом планети має бути росіянин!

За своє “українство” Нелюбов заплатив згодом по повній програмі. Полетіти у космос йому так і не судилося, потім Григорія Григоровича під надуманим приводом відрахували з загону космонавтів, запроторили у віддалений гарнізон на Далекому Сході, де він через

кілька років і загинув за досить підозрілих обставин.

Що ж до автотехніки, то саме в українському Львові сконструювали й зібрали перший у світі автобус (на базі тодішнього серійного ЛАЗ-695Б), призначений для перевезення космонавтів. Вже тоді ця модель обладнали кондиціонером повітря і навіть холодильником-баром! Відтак у світовій практиці такі спеціалізовані автомашини львівські констру-

ктори та інженери створили першими. У салоні були гаряча та холодна вода, при вході спеціальні механічні щітки знімали з одягу та взуття бруд і пил, і все це спалювалося в двигуні. А під час переїзду скафандри космонавтів підключали до бортової системи життєзабезпечення. До речі, львівські автобуси подальших модифікацій ще кілька десятиліть після гагаринського польоту возили космонавтів на

Байконур. Росіяни, щоправда, свого часу спробували замінити українські розробки на моделі відомих західних фірм. Але, як виявилось, жодна іномарка виявилася нездатною подолати специфічну бетонну трасу до цього космодрому, котрий почали споруджувати ще в’язні сталінських таборів, а закінчили військові будівельники понад півстоліття тому.

Ігор Галуцак. м. Львів.

Інфлатоплан від “Гарного року”

Goodyear Inflatorplane – американський експериментальний надувний літак, який розробляла компанія Goodyear Aircraft Company. Всього було випущено 12 літаків цього типу для льотних випробувань. У 1973 році проект було закрито.

Появу концепції гумового надувного літака можна віднести до перших експериментів із надувним гумовим планером, що його побудував у 30-их роках ХХ століття американський конструктор Тейлор Мак-Деніел. Через чверть століття, в 1956 році, армія США замовила компанії Goodyear проект надувного рятувального літака, який міг би скидатися з повітря способом парашутного десантування у контейнері об’ємом 1,25 кубометра й приводитися у готовність на землі протягом кількох хвилин.

Під час війни у Кореї ВПС США зіткнулися з серйозною проблемою евакуації своїх збитих льотчиків. Тоді ж було запропоновано ідею використовувати для цього надувні літаки. Планувалося, що льотчи-

кам, які зазнали аварії, з літака скидається спеціальний контейнер, а вони вже самостійно надувають його на землі й дістаються бази своїм ходом. Контракт із розробки концепції було видано компанії Goodyear. Він отримав позначення GA.468, а трохи згодом – і більш просту назву – інфлатоплан, тобто “гумовий літак”.

Проект було втілено в життя за якихось дванадцять тижнів. Планер являв собою надуті гумові оболонки. Винятком стали лише гвинтомоторна група, шасі й тротики керування. Основним матеріалом корпусу був тришаровий композит із двох шарів гу-

ми й нейлонової сітки між ними. Надувала конструкція у повітрі за допомогою компресора, що працював від двигуна.

В принципі, нічого особливого, якщо не поцікавитися, як вдалося досягти такої жорсткості надувної конструкції?

А фокус полягав у тому, що конструкція під назвою “Ермет” – це не просто надувна оболонка, а об’ємна силова структура! Між стінками камери розташовувалася нейлонова сітка, що розподіляла навантаження таким чином, що навіть довгі надувні балки не ламалися від зовнішнього тиску, а йшли на акуратне згинання. Саме тому надуते до

1,7 атмосфери багатометрове крило не складалося.

Перший прототип GA-33 Inflatorplane злетів 13 лютого 1956 року. За ним – і другий прототип, GA-447 з новими крилами. Для армійських випробувань Goodyear Inflatorplane випускався у двох модифікаціях – двомісний GA-466 (ХАО-2-GI) та одномісний GA-468 (ХАО-3-GI).

Випробування проходили на озері Вінгфут у штаті Огайо. Під час одного з польотів сталася катастрофа, причиною якої був відрив тросу керування. Загинув льотчик лейтенант Уолліс.

Після інциденту програму прикрили до з’ясування всіх обставин катастрофи, а за кілька років і війна у В’єтнамі закінчилася – а саме для рятування льотчиків, збитих у В’єтнамі, на той час готувався гумовий літак. Оскільки ж війна закінчилася, у 1973 році програму було завершено. Хоча чимало фахівців були за серійне виробництво цього літака, адже його вартість у серії була б набагато меншою, аніж випуск будь-якого сучасного літака легкого класу, що заощадило би Пентагону мільйони доларів.

Олексій Тригуб. “Крила України”.

Ломаченко нокаутував Мартінеса у п'ятому раунді

Український боксер Василь Ломаченко (6-1, 4 КО) став чемпіоном світу у двох вагових категоріях.

У п'ятому раунді він нокаутував пуерториканця Романа Мартінеса (29-3-3, 17 КО) – чемпіона WBO у другій напівлегкій вазі.

Ломаченко повністю домінував на

рингу у перших чотирьох раундах.

У п'ятому Василь відправив Мартінеса у важкій нокаут комбінацією "лівий апертот – правий хук", повідомляє boxingnews.com.ua.

Санкції УЕФА чи велика стурбованість?!

Марсель, схоже, дав чітку відповідь, чи варто проводити Мундіаль 2018 року в Росії

Хто такі футбольні фанати, знає кожен шанувальник цієї прекрасної гри. Їх по-різному називають, в основному – ULTRAS. Багатьом не подобається їхня манера "вшанування" рідного клубу. Але уявіть, як сумно було б без них на стадіоні. Історія футбольного фанатського руху має чи не столітнє коріння. У всіх топ-клубах Європи є багатотисячні лави палких прихильників, які до нестями люблять рідне місто, рідний клуб і так далі. Їм багато чого пробачають, але й вони не мають переступати червону межу.

Так, мова йде про межу у Марселі, яку не те, що переступити, а змили англійською кров'ю фанати російської збірної. Тепер і до Франції дійшов "Русский мир". Спочатку у вигляді терактів в Парижі (простежується російський слід), тепер – у красені-Марселі, вулиці якого вкрили гори сміття, битого скла та криваві сліди на асфальті.

Заради справедливості варто сказати й про те, що бійка футбольних фанатів – звичне явище. Передусім, йдеться про клубні змагання, де у фан-групи об'єднується переважно молодь (підлітки). Інша річ – вболівальники національної збірної.

Скільки для російського вболівальника вартує літак до Франції, квиток на бодай один матч Євро-2016, проживання в готелі, харчування, пиво, проїзд??? Хто собі може дозволити подібну розкіш? Виключно багаті люди. Чи готові вони, під наглядом сотень камер, за-

ради того, щоб зарядити англійцю в морду, бути депортованим, надого позбавленим шенгенської візи і т.д.? Звичайно ж, ні!

То що ж то за накачані молодики із стрижкою полубокс, в чорних футболках, із явно вираженими бійцівськими якостями та криками "русские вперед"? На вулицях Марселі вони організовано атакували англійських фанатів, яких, як мінімум було у десятеро більше. Не менш зухвало росіяни поводитися і в кінці матчу Англія – Росія: віроломно полізли у сектор опонентів топки переляканих англійців.

Усе це можна звести до одного знаменника – добре спланована провокація.

Одразу пригадується авторське відео англійського брехуна Гремма Філіпса – проплаченого проросійського пропагандиста, який перед

матчем з Німеччиною відверто провокував українців ("зачем убиваете людей на Донбасе"), щоб ті зарядили йому в дину. Знімав з кількох камер. Однак наші хлопці стримались, хіба що матюкали по-кидька. Так він і не отримав агресію від українців, лишень в кінці свого ролика показав розбите (кимось) скло власної автівки.

А українці тим часом разом із німецькими вболівальниками мирно пили французьке пиво...

Що ж тепер скаже євроспільнота про Росію і народ цієї агресивної людинонависницької країни? Санкції УЕФА (ФІФА) чи велика стурбованість?

Чи може дати росіянам ще один шанс і все ж провести чемпіонат світу 2018 року в Росії, який, до речі, й досі актуальний?

Юрій Ігнат. "Крила України".

Українець став чемпіоном Європи у важкій вазі

Український боксер Дмитро Кучер завоював вакантний титул чемпіона Європи EBU у першій важкій вазі. Українець переміг технічним нокаутом в першому раунді экс-чемпіона світу за версією WBO британця Енцо Маккарінеллі.

Для Дмитра Кучера це 24-я перемога на професійному рингу і 18 нокаутів. Єдину поразку в кар'єрі він зазнав у 2013 році від Ілунга Макабе.

Для Маккарінеллі ця поразка стала восьмою в кар'єрі. У грудні 2015 року в останньому своєму бою Маккарінеллі нокаутував росіянина Роя Джонса.

Інна Кашина виграла змагання у Вальядоліді

11 червня Вальядолід приймав міжнародні легкоатлетичні змагання, до програми яких входила і спортивна ходьба.

Жінки змагалися на дистанції 5000 метрів. Переможницею турніру у цій дисципліні стала українка Інна Кашина, пише ФЛАУ.

Кашина пододала дистанцію за 23.04,38 хв. Іспанку Мар Хуарес, яка фінішувала другою, Інна випередила на чотири секунди.

Нагадаємо, на командному чемпіонаті світу зі спортивної ходьби Кашина була найкращою з українок на дистанції 20 км, що забезпечило їй місце у складі збірної України на Олімпійські ігри у Ріо-де-Жанейро.

Погребняк перемогла на турнірі в Афінах, Ремєнь стала другою в Австрії

Одна з найсильніших представниць в історії українського спринту Марія Ремєнь продовжила повернення на бігову доріжку міжнародними легкоатлетичними змаганнями в Австрії.

10 червня у Ріді Марія поліпшила свій найкращий результат сезону з бігу на 100 метрів, інформує сайт Федерації легкої атлетики України.

У першому колі вона пододала дистанцію за 11.58 с, а у фіналі показала результат 11.59 с і фінішувала з ним другою.

Наступного дня у Лінці Ремєнь виступала на дистанції 200 метрів, де фінішувала другою з результатом 23.74 с.

Зазначається, що вітер у цьому забігу був зустрічним і дув зі швидкістю -0,6 м/с.

Особисті рекорди Марії з бігу на 100 та 200 метрів – 11.06 і

22.58 секунд відповідно.

Водночас, 8 червня на міжнародних змаганнях в Афінах Наталія Погребняк встановила рекорд з бігу на 100 метрів на The Filothei Women Gal.

У 2014 році вона пододала дистанцію за 11.32 с. А у 2016-му поліпшила цей результат до 11.18 с.

11.18 с стали підтвердженням олімпійського нормативу Погребняк. На сьогодні його також виконали Олеся Повх і Христина Стуй.

Ще одна українка – Анна Корнута – змагалася у секторі для стрибків у довжину, де стала третьою (6.26 м).

Українські вершники від самого початку голосно заявили про себе у цій серії 2016 року, йдеться у прес-релізі, який отримав Чемпіон.

Спочатку вони посіли друге місце на першому етапі для другого Європейського дивізіону в австрійському Лінці, а вже за тиждень, 14 травня, у Словенії вони на 4 штрафні очки випередили найближчих суперників, іспанців, і святкували першу перемогу.

Данський Оденсе також приніс успіх команді: із загальним підсумком у 12 ш.о. вони перемогли на третьому етапі.

Українські конкуристи здобули путівку у найвищий дивізіон Кубка націй

Збірна команда України з конкуру втретє перемогла у змаганнях Кубка націй для Євродивізіону 2 (Furusiyva FEI Nations Cup), п'ятий етап яких пройшов 10 червня у польському Сопоті.

І тепер, маючи три перемоги та максимальну можливу кількість 300 очок, українська збірна не лише гарантовано потрапила у Фінал Кубка націй, що відбудеться в іспанській Барселоні 22-25 вересня, але й достроково перейшла до "Суперліги" – Євродивізіону 1.

Після першого раунду п'ятого етапу, у якому взяло участь 15 команд, українські конкуристи – Ульріх Кірхоф на Prince de la Mare, Ференц Сентірмай на Chadino, Кассіо Ріветті на Fine Fleur du Marais і Рене Теббель на Giljandro van den Bosrand – ділили перше місце з командою Австрії, завершивши виступ без штрафних очок.

У другому раунді австрійці отримали 9 ш.о. Після виступу трьох наших вершників команда мала 4 ш.о., тож Рене Теббель відмовився від участі, і українська збірна посіла перше місце з підсумком 4 ш.о.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідectво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071 ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Стрілецька, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 8450 Зам. № 162222.
Перший редактор Сергій Свенцицький

“Ефект доміно” – фільм про війну

У Києві показали фільм про війну на Донбасі, знятий за підтримки польського фонду. Телевізійний проєкт “Ефект доміно” присвячений ветеранам бойових дій на сході України та вдовам загиблих захисників Батьківщини. “Ефект доміно” фінансується польським фондом “Kulczyk Foundation” та показує, як Фонд допомагає Pizza Veteran.

– Знімаючи “Ефект доміно”, ми подорожуємо по всьому світу, тому що хочемо показати людей, які борються зі злом. Тепер ми, усі поляки, можемо стати такими людьми. Тому що поруч з нами вмирають невинні люди. Тому що ми можемо допомогти тим, у кого війна забрала все. Ми потрібні

Україні, – каже Домініка Кульчик. Картина знайомить з польською військовою кореспонденткою, яка висвітлює правду про війну на сході України, має гіркий досвід, але сильний внутрішній стержень. Це патріотка України і просто неймовірна людина, яка з часів Революції Гідності і по цей день бо-

реться разом з нами за Вільну Незалежну і Соборну Україну. Також “Ефект доміно” розповідає про вдову солдата, який загинув за свою українську землю, захищаючи свободу.

– Я хочу, щоб в Україні всі знали, що поляки розуміють, що таке трагедія, і можуть допомогти. В гуманітарній акції, яка проходить спільно з Onet.pl, тисячі людей переказують гроші на продовольчі посилки для найбільш вразливих груп населення на сході України: люди похилого віку і діти української війни. Ви не самі! Ми з вами! – підкреслює Домініка Кульчик.

Після показу в Будинку освіти і культури “Майстер-клас” відбувся концерт “Козак Систем”, які створили культовий хіт “Брат за брата”, “Нумер 482” з піснею “Добрый ранок, Україно”, а також гурту “Шабля” з піснею “Браття Українці”, що стала офіційним гімном війни.

А В Т О Д Р О М

Renault представив Grand Scenic на сім місць

Компанія Renault представила мінівен Grand Scenic нового покоління, який на відміну від попередників, що мали п'ять посадочних місць, отримав і семимісну версію. До дилерів модель надійде вже наприкінці нинішнього року. Ціни на новинку поки не оголошують.

Автомобіль побудований на новій платформі CMF. Він став помітно більшим за попередника. Grand Scenic отримав панорамний дах, може комплектуватися 20-дюймовими колісними дисками, світлодіодною оптикою.

Об'єм багажного відділення новинки складає 718 літрів. Це на 40 л більше, ніж у Grand Scenic старшої генерації. Салон автомобіля отримав нові сидіння, іншу приладову панель, два цифрових дисплея та інформаційно-розважальну систему R-Link 2. Компактвен має й цілком пристойний набір систем безпеки. Зокрема йо-

го обладнали системою попередження втоми водія, функцією виявлення пішоходів, системою екстреного гальмування і адаптивним круїз-контролем.

До моторного ряду Grand Scenic увійшли шість дизельних моторів, потужність яких коливається від 94 до 158 кінських сил. Також доступні й бензинові силові установки потужністю 113 і 128 кінських сил. Двигуни агрегатуються шестиступінчастою “механікою”, “автоматом” із такою ж кількістю передач чи семиступінчастим “роботом”.

Підготував Сергій Клименко.

		Англійський письменник		Радянський важкий танк		Одиниця виміру числа		Альбом В.Висоцького		Перелітний птах		Велика жуйна рогата тварина			
Вид старовинної вогнепальної зброї		Цифра		Козацька чуприна		Спільна спішна робота		Невеликий ліс		Система умовних знаків		Примітивне хліборобське знаряддя			
		Ріка в Сибіру		Штат у США						Місто в Україні					
Хижа прісноводна риба		Міцний спиртний напій		Американський вертоліт		Всесвітнє тяжіння		Група народів в Азії		Точка в небі, протилежна зеніту		Ріка в Англії		Теплиця	
		Арабське жіноче ім'я		Духовний глава мусульман						Марка літака		Рід військ			
Місто у Бельгії		М'який широкий диван		Непорочність		Британський співак		Нота		Ізраїльський колгосп		Грошова одиниця Монголії		Формаліст	
Одиниця електропровідності				Жіноче ім'я								Марка автомобіля		Рідкий важкий метал	
				Австрійський письменник		Захисний шолом						Столиця Казахстану		Аеродромний спецавтомобіль	
		Французький модельєр		Захисний шолом								Межа між Європою та Азією		Бажання їсти	
				Радянський важкий танк										Англійське ячмінне пиво	
Марка автомобіля		Велика азійська ріка		Гостроверха гірська вершина								Молода вівця		Британська приватна школа	
Змагання в стрільбі по птахах		Бог сонця в єгипетській міфології								Місто в США		Марка літака		Англійська одиниця довжини	
Напівлегендарний київський князь		Місто у Бельгії				Урочистий вірш		Міжнародна орг-я зі стандартизації		Давня французька монета		Шинка		Плазун, друг Мауглі	
		Будинок		Кібернетичний організм				Вид ручної зброї		Бобова культура		Річка в Росії		Іспанське жіноче ім'я	
										Марка пістолета		Столиця Кот-д'Івуару		Псаломщик	
														Німецьке чоловіче ім'я	
														Марка вертольота	